20 OCAK 1980 PAZAR 750 KURUŞ

Halkın Gazetesi

Demokrat

CHP Senatörü Sönmez: Hatay'da K.Maraş olaylarının benzerini yaratmaya valinin de, ağası Demirel'in de gücü yetmeyecek

"Baskılar ve zulüm halkı susturamaz"

"Hatay'da ölüm olayının olmadığı gün yoktur. Dükkan kepenklerinin kırıldığı yalan mıdır? Avukat yazıhaneleri tahrip edilmemiş midir? Fırınların yakılıp unların yağmalandığı gerçek değil midir?"

ANKARA (DEMOKRAT)

Hatay CHP Senatörü Mehmet Sönmez, Hatay'ın Kahramanmaraş'ı yaşamaya zorlandığını belirterek, "Ama Kahramanmaraş'ı yaratmaya Valinin Ağası Demirelin 'de, kendisinin de gücü yetmeyecektir. Eğer Vali bunu tekrarlamaya kalkarsa altında kim kalacaktır, görülecektir" dedi.

Hatay Valisinin Demokrat'a yaptığı açıklamayı eleştiren Sönmez, Valinin kendileri ile gö-

(Devamı 7. Sayfada)

Maden Dairesi Başkanlığı'nda faşistler silah gösteriyor

ANKARA (DEMOKRAT)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı maden dairesinde 300'ü aşkın ilerici, memur, teknik eleman ve işçi için sürgün listesi hazırlandığı, ancak sürgün kararları çıkanlara bile bu kararların bildirilmediği belirtiliyor.

Maden Dairesi çalışanlarından edinilen bilgilere göre, 300'ü aşkın iş-

(Devamı 7. Sayfada)

Orman Bakanı'nın gerçekleri çarpıttığı öne sürüldü

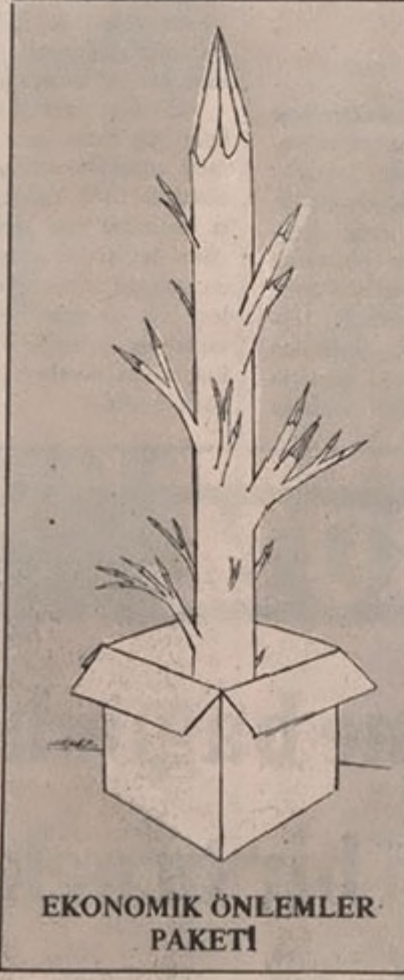
ARTVİN (DEMOKRAT)

Orman Bakanı Hasan Ekici'nin kağıt sıkıntısının TÖB—DER ve demokratik kuruluşlarca yaratıldığı yolundaki iddiasının gerçek dışı olduğu bildirildi.

Orman Bakanı Hasan Ekici, bir süre önce verdiği demeçte, kağıt sıkıntısının orman ürünleri üretiminin bazı derneklerce engellenmesinden kaynaklandığı iddia etmiş, "1979 yılında kağıtlık odunda görülen darboğaz, tüm kamu kuruluşlarındaki gibi, orman idaresinde

(Devamı 7. Sayfada)

Hükümet IMF'nin önerileri doğrultusunda hazırlanan "Ekonomik Önlemler Paketi"ni yakında açacak

EKONOMİK ÖNLEMLER PAKETİ

HERŞEYE YENİDEN ZAM GELİYOR

- Akaryakıta, kağıda, kömüre, elektriğe, ulaşım ücretlerine ve tekel maddelerine yüzde 100 zam yapılacak.

HABER MERKEZİ

Demirel hükümeti, IMF, OECD, AET gibi uluslararası kuruluşlarla yapılan görüşmeler ışığında Başbakanlıkta bazı kontenjan senatörleri ile birlikte kurduğu özel komisyonlarda oluşturduğu Ekonomik Önlemler Paketini kamuya açıklanabilir hale getirmiştir. Bu önlemler Paketi adı ne biçim süslerle gizlenirse gizlensin, aslında halka eziyet ve zam paketidir.

(Devamı 7. Sayfada)

"GÜNEŞLİ GÜNLER GÖRECEĞİZ ÇOCUKLAR"

- Meteoroloji'ye göre yarından itibaren hava sıcaklığı artacak
- İlk ve orta dereceli okullar tatile girdi
- Eğitimin aksaması nedeniyle, hükümetin açığa alınan öğretmenleri göreve başlatmak zorunda kalacağı öne sürüldü

Uzun bir süredir Türkiye'yi etkisi altına alan soğuk hava dalgasının doğuya kayarak ülkeyi terkettiği, sıcakların önemli oranlarda arttığı bildirildi.

Devlet Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nden edinilen bilgiye göre, hava sıcaklıkları Pazartesi gününden itibaen artmaya devam ederek, mevsim normallerinin üzerine çıkacak.

Hava sıcaklıklarının artması, en çok ilk ve orta dereceli okullarda okuyan öğrencileri sevindirdi. 18

(Devamı 7. Sayfada)

Tarhan: 1980, Türk ekonomisi için batış yılı olacaktır

ANKARA (DEMOKRAT)

KÖY—KOOP Genel Başkanı Nedim Tarhan, bir avuç çıkarcı insana aşırı ve haksız kazançlar sağlandığını belirterek "1980 yılı Türk ekonomisi için batış yılı oacaktır" dedi. Hükümetin kooperatifler için gerekli kredileri vermediğini bildiren Tarhan, hükümet kooperatifler üzerindeki politik baskılarını sürdürürse yargı ve yasama organlarına başvuracaklarını bildirdi.

Nedim Tarhan, Köy-Koop Adana Birliği'nin 1980 yılı 1. Danışma Kurulu toplantısında yaptığı konuşmada, ma-

(Devamı 7. Savfada)

ABD müdahale ederse İran petrol kuyularını havaya uçuracak

TAHRAN-AJANSLAR

Tahran radyosuna bir açıklamada bulunan İran'ın Moskova büyükelçisi Muhammed morki ABD İran'ın petrol bölgesini işgal etmeğe çalışması halinde petrol kuyularının havaya uçurulacağını bildirdi. Büyükelçi Morki şöyle devam etti: "Topraklarımızda tek bir yabancı askerin bile bulunmasını kabul edeme-

(Devamı 7. Sayfada)

Politika Gazetesi Yazıişleri Müdürü serbest bırakıldı

HABER MERKEZİ

Politika gazetesinin sorumlu Yazı İşleri Müdürü Tamer Kayaş, tutuklu bulunduğu Selimiye Cezaevinden tahliye edildi.

Tamer Kayaş, 6.11.1979 ve 7.11.1979 tarihli gazetelerde "14 Ekim seçimleri ve Doğu illerinden bazı önemli dersler" başlıklı yazısın-

(Devamı 7. Sayfada)

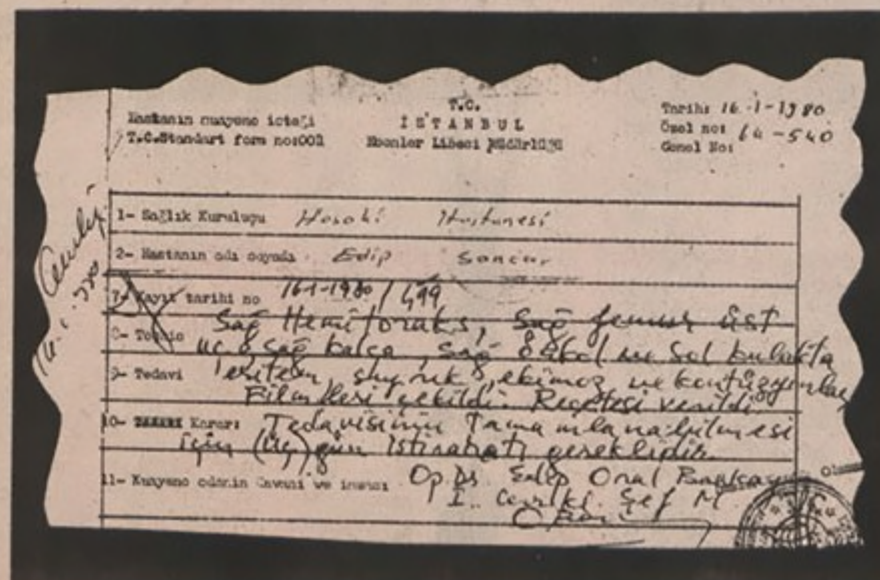
TÖB-DER'liler "Pişmanlık dilekçesi"ni imzalamayacak

- Esenler Lisesi Müdürü "Kışkırtıcılık yapıyorsun" denilerek polis tarafından dövüldü.

HABER MERKEZİ

Kahramanmaraş faşist katliamını protesto eylemlerine katıldıkları gerekçesiyle kıyıma uğrayan öğretmenlerin, görevlerine geri verilmesi için tepkiler sürerken, öğretmen bulunamayan bazı okullar kapatıldı. Öte yandan TÖB-DER'li öğretmenlerin "Pişman-

(Devamı 7. Sayfada)

T.C. İSTANBUL Esenler Lisesi Müdürlüğü

Hastanın muayene isteği T.C.Standart form no:002

Tarih: 16-1-1980 Özel no: 64-540 Genel No:

1- Sağlık Kuruluşu: Haseki Hastanesi
2- Hastanın adı soyadı: Edip Sancar
7- Kayıt tarihi no: 16-1-1980 / 499
8- Teşhis
9- Tedavi
10- Karar
11- Muayene edenin Ünvanı ve imzası

Polis tarafından dövülen lise müdürüne verilen raporda, vücudunda dövmeden meydana gelen darp izleri bulunduğu belirtildi.

DPT Danışma ve Sicil Değerlendirme kurulları kaldırıldı

HABERİ 4. SAYFADA

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne faşistler dolduruldu

HABERİ 5. SAYFADA

Kars'ta polisin evleri basarak işkence yaptığı iddia edildi

ANKARA(DEMOKRAT)

Kars'ta polisin işyeri ve ev baskınları düzenle~~dir~~ işkenceleri yaygınlaştırdığı bildirildi. Olaylara Emniyet örgütündeki son aramaların neden olduğu ve kentte terör havası estirildiği belirtildi.

Kars CHP Millevekili Doğan Araslı, İçişleri Bakanı Mustafa Gülcigil'den yazılı olarak yanıtlaması isteğiyle Millet Meclisi Başkanlığına verdiği soru önergesinde, "Hükümetin göreve başlamasıyla birlikte Kars'ta sürdürülen polis baskınlarının sonr bir ay içinde büyük boyutlara ulaştığını" söyledi

Kars'taki atamaların tamamlanmasından sonra terörün masum yurttaşların evine okullara hatta Baro'ya kadar sokulduğunu anlatan Araslı "Baskın nitelikli ev aramaları öğrenim kurumlarıyla işyeri baskınları ve işkence gibi yasa dışı eylemlerle polis, Kars'ta iş ve gücünde olan sade yurttaşlar dahil tüm Kars'lılar için başlıca sorun olmuştur" dedi.

Sıkıyönetimden ayrı, kendi başına buyruk eylemler sürdüren Kars emniyetinde görevli bir kısım polisin, hiçbir yasal dayanak olmadan evlere baskın düzenlediğini yaşlı - genç kadın kız demeden aramalar yaptığını bildiren Araslı şöyle devam etti:

"Nitekim, faşizmi tanımlamada bir insanlık suçu olarak anılacak olan Kahramanmaraş katliamının yıldönümünde emniyet örgütüne bağlı ünitelerde bir kısım polis Kars'ta esnafı dükkanını açamaz, yurttaşı sokağa çıkamaz

(Devamı 7. Sayfada)

Kongre'de konuşmacılar Türkiye ekonomisinin çeşitli sorunlarını dile getirdi. (FOTOĞRAF: HÜSEYİN AVUÇ)

Kafaoğlu: Ekonomik faaliyette bulunan tüm güçlerin katılacağı demokratik bir plan gereklidir

HABER MERKEZİ

Ekonomist ve Gazetemiz yazarı A.Başer Kafaoğlu "Ekonomik faaliyette bulunan tüm güçlerin katılacağı demokratik bir plan gereklidir" dedi.

İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunlar Cemiyetinin düzenlediği "Sanayileşme Sorunları ve Az Gelişmiş Ülkeler" konulu 6.İktisatçılar Haftası sona erdi. Konuşmacı olarak, Meban Genel Müdürü Mehmet Gün Çalıka, İ.Ü.İktisat Fakültesi Öğretim üyesi Doç.Dr.Ömer Gökay, Gazetemiz Genel Koordinatörü Aslan Başer Kafaoğlu ve İktisat Fakültesi Mezunları Cemiyeti Yönetim Kurulu üyesi Bülent Tanla'nın katıldığı son oturumda sanayinin planlanması ve finansmanı tartışıldı.

İlk konuşmacı Doç.Dr.Ömer Gökay Keynesgil İktisat'ın sermaye birikiminin

(Devamı 7. Sayfada)

Faşistler Ankara'da 2 zabıta memurunu ağır yaraladı

- CHP'Lİ GAZİANTEP BELEDİYE BAŞKANI ESAT KAYA TURGAY, SİLAHLI SALDIRIYA UĞRADI.
- SİVEREK MAL MÜDÜRÜ ABDÜLKERİM ÖZGEN, UĞRADIĞI SİLAHLI SALDIRI SONUCU ÖLDÜRÜLDÜ.
- ANKARA ULUS ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ'NDE SLOGAN ATTIĞI İDDİASIYLA 6 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI.

HABERİ 5. SAYFADA

Demokrat'tan OKURLARA

"Batının emniyet kemeri: Türkiye" imiş

Geçtiğimiz hafta, hakkında en çok söz edilen üç ülke, herhalde Yugoslavya, Afganistan ve Türkiye idi. Mareşal Tito'nun rahatsızlığı gazetelerde manşete çıkarken, Yugoslavya'daki muhtemel gelişmeler üzerinde değişik yorumlar yapıldı. Afganistan'a yapılan Sovyet müdahalesi güncelliğini korurken, hem bu ülkenin, hem de Yugoslavya'nın durumunun, Türkiye'nin batı nezdinde önemini artırdığı belirtiliyordu.

Türkiye'nin önemi ise, iktidarın yarı–resmi yayın organı tarafından şöyle dile getiriliyordu: "Batı'nın emniyet kemeri: Türkiye". Emperyalist güçler de bu gerçeğin farkında olmalı ki, Türkiye'ye yapacakları ekonomik ve askeri yardımı artırmak için neredeyse birbirleriyle yarışa girdiler. Örneğin Alman Başbakanı Türkiye'ye olağanüstü yardımdan sözederken, ABD ve İngiltere'nin de âcil yardım konusunda çalışmalara başladığı bildiriliyordu.

Somut olarak görülebilen tek şey, Avrupa ve Asya'da gündeme gelen bir takım olayların Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığını pekiştirmeye gerekçe yapıldığıydı.

BASKI YASALARI VE EKONOMİK TEDBİRLER PAKETİ

Geçtiğimiz günlerde TBMM'de görüşülmeye başlanan, fakat bazı CHP'li parlamenterlerle MSP'lilerin tavırları nedeniyle istenen biçimde çıkmayan baskı yasa tasarılarının önümüzdeki hafta "Ekonomik Önlemler Paketi" ile desteklenmesi bekleniyor. Emekçi halkı bir kat daha yoksullaştıracak bu "önlemler" arasında, her zamanki gibi devalüasyon ve zamlar da bulunmaktadır.

AP iktidarının ve onun temsil ettiği güçlerin, baskı yasalarının bir an önce çıkmasını istemelerinin nedeni artık bütün yönleriyle anlaşılmıştır. Ekonomik önlemlerin doğuracağı tepkiyi bastırmaya hizmet etmesi düşünülen "anarşiyi önleme paketi", önümüzdeki günlerin en çok tartışılan konularından birisi olmaya devam edeceğe benzemektedir.

Baskı yasa tasarılarının Meclis'te bazı değişikliklere uğraması ve iktidarın istediği doğrultuda çıkmaması, gözleri CHP'ye ve özellikle MSP'ye çevirmiştir. Bazı çevreler şimdiden, aba altından sopa göstermeye başlamışlardır. İktidar çevreleri Komutanların "uyarı mektubunu" hatırlatarak, CHP'nin ve MSP'nin kendilerine gelmelerini istemektedirler.

Yasaların istenilen kapsamda çıkmaması halinde silahlı kuvvetlerin daha başka tavırlar içine girebileceğini ima eden bu çevrelerin önümüzdeki hafta nasıl bir yol izleyecekleri merak konusudur. Çünkü önümüzdeki hafta Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri ile Polis Vazife Ve Selâhiyetleri Yasalarındaki değişiklikler görüşülecektir Meclis'te. Bilindiği gibi bunlar, üzerinde en fazla tartışma konusu olan tasarılardır.

MSP'liler tarafından faşist karakterde olduğu belirtilen baskı yasa tasarılarının Mecliste görüşülmesi sırasında ortaya çıkan ilginç görünümlerden birisi de CHP Yönetiminin tavrı olmuştur. "Uyarı Mektubu"nun verilmesinden sonra CHP'de görülen değişiklik o denli açığa çıkmıştır ki Ecevit en sıradan burjuva demokratik hak ve özgürlükleri bile savunamıyacak duruma gelmiştir. CHP tabanının özlemleriyle önemli bir çelişki taşıyan bu tavrın nerelere varabileceğini gelecek günler gösterecektir.

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

20 OCAK

1971 – ÖĞRENCİLER ÖZEL YÜKSEK OKULLARIN DEVLETLEŞTİRİLMESİ İÇİN BOYKOT YAPTI

7 yüksek okulda, özel yüksek okulların devletleştirilmesi için boykot kararı alındı. Türkiye Özel Yüksek Okullar Öğrenci Federasyonu ile Dev-Genç yayınladıkları ortak bildiride özel yüksek okullar devletleştirilinceye değin mücadeleyi sürdüreceklerini açıkladılar.

Öte yandan, Orta Doğu Teknik Üniversitesi öğrencileri jandarmanın Üniversitede arama yapmasını protesto amacıyla süresiz genel boykota gittiler.

1976- TUZLUÇAYIR'DA HALK FAŞİST SALDIRILARDAN KORUNMAK İÇİN KOMİTE KURDU

Bunun yanısıra bir öğrencinin de polis tarafından dövüldüğünü bildiren veliler, "Devlet güvenlik kuvvetlerinin çocuklarımızı korumaması üzerine biz aramızda bir komite kurarak, saldırgan komandolara karşı çocuklarımızın hayatını koruma kararı aldık."

Öğrenci velileri daha sonra da faşizme karşı mücadelede başarılı olabilmek için örgütlü olmanın zorunluluğunu anlatarak, halkı komiteleşmeye çağırdılar.

Ankara'da Tuzluçayır semti halkı, çocuklarını faşistlerin saldırılarından korumak için bir komite kurdu. Tuzluçayır Lisesi'ne yöneltilen faşist saldırıların sürmesi ve bir önceki gün bu nedenle üç öğrencinin yaralanması üzerine, öğrenci velileri bir toplantı yaptı. Toplantıda çocuklarının korunmasını sağlamak için gerekli önlemleri tartışan veliler, bir komite oluşturulması kararını aldılar.

Tuzluçayır halkı, çocuklarının hayatlarının her an tehlikede olduğunu, polislerin saldırılara seyirci kaldığını belirterek, şunları söylediler: "Liseye yeni tayin edilen Ali Filiz ismindeki Müdür okula kanunsuzluğu sokmuştur. Fanatik bir MHP militanı olan Müdür, okulda okuyan öğrencilerin Ülkü Ocaklarına girmesi için baskı yapmakta, bu arada her ay resim parası olarak öğrencilerden alınan 5 liranın, 2 lirasını Ülkü Ocaklarına vermektedir. Okulda bulunan 6 devrimci öğretmenin başka yerlere tayin edilmesini sağlayan Müdür,bu işlemi protesto eden öğrencileri yıldırmak için dışarıdan silahlı komandolar getirmiştir. Nitekim önceki gün okula gelen 20 kişilik bir komando grubu, ilkonce okula dışarıdan yaylım ateşi açmış, daha sonra sol eğilimli olarak niteledikleri öğrencileri dövmüşlerdir."

1976 – PAZARCIK'TA HALK FAŞİSTLERLE ÇATIŞTI

K.Maraş'ın Pazarcık ilçesinde halk faşistlerle çatıştı. Sol görüşlü Mustafa Şenpınar öldü, 10 kişi yaralandı. Olaylar 3 gün önce Ülkü-Bir binasının kimliği belirsiz kişilerce bombalanmasının ardından 2 Töb-Der'li öğretmenin suçlu oldukları iddiasıyla gözaltına alınmasıyla gelişti. 2 öğretmenin mahkemesi sırasında faşistler şehirde gösteri yaptı ve CHP ilçe binası da olmak üzere bir çok binayı tahrip etti. Dışarıdan getirilen saldırganların sağda solda şiddet uygulaması üzerine Pazarcık halkı buna tepki gösterdi. Büyüyen çatışmada sol görüşlü Mustafa Şenpınar faşistler tarafından vuruldu, 10 kişi de yaralandı.

1977 – HÜSEYİN KOÇ

Antalya Aksu Fabrikası işçilerinden MHP'Li Adnan Akçan, Hüseyin Koç adlı CHP'li öğrenciyi yolda tabanca ile vurdu. Olayda iki yurttaş da yaralandı.

1979 – FATİH YÜCESOY

Adana'da sol görüşlü lise öğrencisi Fatih Yücesoy bir sinemanın önünde, üzerine açılan ateş sonucu öldü.

GÜNÜN YAZISI

"Korku, şiddet ve demokrasi"

Doğu ERGİL

Çağımız bir korku çağıdır. Dünya toplumu, ortalama bireyin kavrayabileceğinden çok daha fazla karmaşıklaşmıştır. Bilgisayarların denetimindeki bilgi üretimi, yüzlerce işçinin emek gücünü ve becerisini içeren makinaların üstlendiği madde üretimi ve dev bürokrasilerin kapalı kapılar ardında gerçekleştirdiği karar üretimi karşısında birey kendini yalnız, güçsüz ve yabancılaşmış bulmaktadır.

Böyle bir ortamda bireylerin, hatta ulusların, öz-savunmalarını belirleyen temel ilkenin bile, duyulan dehşete karşı dehşet yaratarak yanıt vermek olması ibret vericidir. Sürekli tırmanan silahlanma, tüm insanlığı birkaç kez yok edebilecek düzeye varmışken sürüp gitmektedir. Çünkü korku dinmiyor. Korkusunu dindiremeyen insan, varlık güvencesini belli ya da olası düşmanını yok etmekte buluyor.

Gözlerinin önünde değişen toplumda bir yerlere / bir şeylere tutunmak endişesiyle ideolojilere ve önderlere tutunuyor insanlar. Bocalayan bireyi, kendi başlarına karar vermek sorumluluğundan ve bunalımından kurtarıyor bu bağlılıklar. Ona bir dayanak, duygusal ve düşünsel çerçeve sağlıyor. Böylece, kendi özgürlüğünden korkup, kendisi için karar verenlere teslim oluyor insan.

Evet, korkumuzla diktatörler yaratıyoruz. Fakat bu kez, diktatörlerin saldığı dehşetten korkup, onlara başkaldırıyoruz. Hem özgürlüğü arıyoruz, hem onu kullanmaktan korkuyoruz.

Radyo ve televizyonun karşısına geçtiğimizde elimize bir gazete aldığımızda, bizlere hiç benzemeyen, bambaşka yerlerde ve koşullarda yaşayan, bambaşka düşünen, hiç tanımadığımız, kaderlerini etkileyemediğimiz insanlarla paylaştığımız bir dünyada yaşamaktan korkuyoruz. Çünkü, çok az şeyi bildiğimizi, çok az şeyi denetlediğimizi anlıyoruz.

Korku bireyi uyumsuz yapıyor. Korku duyması onun topluma ve çağa uyum sağlamasını güçleştiriyor. Nasıl olmasın? Hızla değişen teknoloji ve onun değiştirdiği yaşam biçimi, kısa sürede insanların alıştığı şeyleri silip götürüyor. Yerine hızla yenisini getiriyor. Artık bilgi ve becerilerinin yeni topluma uymadığını, değer yargılarının, göreneklerinin eskidiğini gören insan, isyan duygusuna kapılıyor. Tepki olarak bunalımının nedeni bellediği yöneticileri, daha bilgili ve bilinçli olanlar, endişelerinin ve sorunlarının kaynağı olan sistemi değiştirmek isteğini duyuyorlar. Bu amaçla örgütleniyorlar, düzeltim (reform) programları geliştiriyorlar. Bu doğrultudaki çabaları başarıya ulaştığı ölçüde toplum demokratikleşiyor, adilleşiyor ve gelişiyor. Ama, bu gelişme süreci toplumun egemen güçlerince engellenince, huzursuzluk istikrarsızlığa, istikrarsızlık açık çatışmalara, şiddet eylemlerine dönüşüyor.

Alttan-gelen şiddetin karşısında, merkezi otoritenin elindeki baskı araçları giderek yalın zorun aygıtları haline geliyor. Sonuç, "terör rejimi"dir. Yukarıdan-terör, kaçınılmaz olarak, toplumu kutuplaştırıyor, çatışmayı genelleştiriyor ve şiddet kullanımıyla (karşılıklı) korkuyu toplum yaşamının ayrılmaz bir parçası haline getiriyor. Bu durumda şiddet, iktidarın olduğu kadar, savunmanın da aracı olacaktır. O zaman, siyaset dışında kalması gereken yaşam alanı, ya da "sivil hayat" siyasallaşıyor.

Terör ve şiddetin egemen olduğu toplumlarda siyasal eylem, 1) Cana kıyıcı ve kriminal bir nitelik kazanır; 2) Gayri—şahsileşir 3) Belli siyasal amaçları gerçekleştirmek için giderek toplumun her dokusuna korku salmak çabasına dönüşür. Aşağıdan da, yukarıdan da başlatılsa, şiddet ve terör aynı kaynağın iki ayrı gözünden çıkan su gibi aynı tarlayı besliyorlar. Ürünleri korku ve sindirmedir. Korku ortamında birey yalnızlaşır, güvencesiz kalır ve yönlendirilmesi kolaylaşır.

Siyasal şiddetin dört kaynağı vardır:

1) Sistemi ve onun içindeki ayrıcalıklı yerini korumak isteyen egemen (güç)ler. Bunlar amaçlarını devlet kurumları aracılığıyla gerçekleştirirler.

2) Daha eşit, daha adil, daha katılmacı bir toplum istedikleri halde, yukarıdan terör uygulaması başka yol bırakmadığı için, yönetilenlerin oluşturdukları kitle örgütleri. Bu örgütler başarı kazanırsa sonuç sosyal devrimdir.

3) Değişen dünya ve toplum koşulları karşısında, özellikle kriz dönemlerinde, durumlarından ve geleceklerinden endişe duyan, egemen güçlere istemlerini duyurmakta zorluk çeken, çağdaş sosyal yapıya ayak uydurmasının ancak siyasette — giderek iktidarda — etkin olmakla mümkün olacağını kavrayan geleneksel orta—sınıf katmanlar. Bunların iktisadi bir programı yoktur. Gelişen teknoloji ve üretim ilişkileri içinde giderek aşağı kaydıkları kapitalist ekonomide, yukarı hareketliliklerini sağlamak endişesindedirler. Siyasal programları, toplumsal katmanlar arasındaki aralığın daha fazla açılmasını önlemek biçiminde özetlenebilir. Bunun için iki önerileri vardır. Burjuva

(Devamı 7. Sayfada)

FORUM

Emperyalizme bağımlılık zincirinden bir örnek: İkili anlaşmalar

Devrim BİLGİN

11 Ocak 1980 tarihinde, ABD ve Demirel hükümeti arasında eski İkili Anlaşmaların yeni ödünler verilerek, parafe edilmesiyle İkili Anlaşmalar konusu yeniden güncelleşti.

Bilindiği gibi, Marshall Planı çerçevesinde başlayan ABD 'yardım' larıyla birlikte gerçekleştirilen ilk İkili Anlaşmadan sonra, Türkiye kamuoyuna pek fazla açıklanmayan 54 İkili Anlaşma imzalanmıştır. 1969'da bu 54 İkili Anlaşma, biraraya getirilerek, 'Ortak Savunma İle İlgili İşbirliği Anlaşması' adı altında toplanmıştır.

Bu İkili Anlaşmaların kamuoyunun gözlerinden gizlenmesinin amacı ne olabilir sorusuna, bir İkili Anlaşma örneği ile yanıt aramaya çalışacağım. İkili Anlaşmaların bir kısmı NATO Anlaşmasına, bir kısmı da diğer Güvenlik Paktlarına dayandırılırken, bazı ülkelerle de özel statüde anlaşmalar yapılmıştır.

NATO Anlaşmasına dayalı olarak imzalanan İkili Anlaşmalar, sözkonusu anlaşmanın 3. maddesine dayalı olarak imzalanmıştır. Bu maddenin içeriği şöyledir: NATO Anlaşmasının diğer maddelerinin daha sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi için, taraflar kendi özel araçlarını geliştirmek, ve birbirlerine karşılıklı yardımlarda bulunmak yoluyla, kendilerine yapılacak olan silahlı saldırılara tek tek veya toplu olarak karşı çıkmak hakkını elde ediyorlardı.

Ancak NATO çerçevesi içinde uygulanması öngörülen bu tür İkili Anlaşmaların uygulamada belirtilen kapsamı aştığı görülmektedir. Türkiye'de 32 milyon metrekarelik bir toprağı işgaleden 25 üssün, sadece 1 teki, Çiğli üssü,NATO faaliyetleri kapsamına girmektedir. Kalan 24 üs ise, ABD Emperyalizminin bölgedeki çıkarlarını korumak ve toplumsal hareketlilik açısından dünya çapında bir öneme sahip olan Orta Doğu'yu denetlemek amacına hizmet etmektedir. Yapılan bazı İkili Anlaşmaların, NATO Anlaşmasının 3. maddesine dayandırıldığı belirtilerek, ya anlaşmalar imzalandıktan sonra TBMM'den geçirilmesi ya da son 2 yıldır 'geçici statü' meselesinde olduğu gibi, TBMM'ye hiç getirilmemesi; hangi yönden bakılırsa bakılsın geçersiz bir uygulamadır. Yapılan Anlaşmalar, açılan üsler, bunların yürüttükleri faaliyetler, ülkemizin komşu ülkelerle ilişkilerini zedeleyici ve ulusal bağımsızlığımızı yok edici niteliktedir.

Bağdat Paktı'na dayandırılarak 11 Mayıs 1960 tarihinde imzalanan İkili Anlaşma metni NATO dışı İkili Anlaşmalar konusunda çarpıcı bir örnektir. Bu Anlaşmanın girişinde, CENTO üyesi ülkelerin emniyetine 1954 tarihli ABD'ye geniş yetkiler veren Karşılıklı Emniyet Yasasına ve Orta Doğu'da sulh ve istikrarın devamına ilişkin Ortaklaşa Karar Örneğine; İran ve Pakistan Hükümetlerinin aynı nitelikteki bir anlaşmayı ABD hükümeti ile yapmalarına ve ABD hükümetinin, Türkiye'nin bağımsızlık ve bütünlüğünü kendi ulusal menfaatleri ve dünya barışı için hayati kabul etmesine dayandırılarak imzalandığı belirtilmektedir.

Anlaşmanın 1. maddesinde şöyle denilmektedir: "Türkiye Hükümeti tecavüze karşı azimlidir. Türkiye'ye karşı, tecavüz vukuunda ABD Hükümeti, talep üzerine Türk Hükümetine yardım etmek için karşılıklı olarak üzerinde anlaşmaya varılabilecek şekilde ve Ortadoğu'da sulh ve istikrarın devamını garanti eden, karar örneğinde belirtildiği şekilde, silahlı kuvvetlerin de kullanılması dahil olmak üzere ABD'nin Anayasasına uygun gerekli her tür harekete girişecektir!" Anlaşma taraflardan birinin anlaşmaya son vermek niyetini bildiren yazılı ihbardan sonra da bir yıl daha yürürlükte kalacaktır.

Buna benzer bir anlaşma da 1951 yılında, savaştan yenik çıkan emperyalist —militarist Japonya ile ABD arasında imzalanmıştır. Anlaşmanın 1. maddesinde, "ABD deniz, hava ve kara kuvvetleri, Uzakdoğu'da güvenliğin ve uluslararası barışın korunmasına katkıda bulunmak için ve bir dış kuvvet veya kuvvetler tarafından ülkeye yapılacak silahlı bir müdahaleye karşı Japonya'nın güvenliğini sağlamak için, Barış Anlaşması çerçevesinde Japonya'nın isteği sözkonusu olmadan, yardımda bulunulacaktır. Ayrıca, Japonya içinde büyük ölçekli yıkıcı ve bölücü faaliyetleri bastırmak için, Japonya hükümetinin isteğine bağlı olarak, Japonya'ya yardımda bulunacaktır."

1960'da Japonya'nın isteğiyle anlaşma yeniden ele alınmış, ve ilgili madde şu şekilde değiştirilmiştir: "ABD ve Japonya'nın yönetimi altında bulunan bölgelerde taraflardan birine yönelik 'Silahlı bir saldırının' kendi barış ve güvenliği için tehlikeli olacağını kabul ederler ve kendi anayasal hükümleri ile uygunluk içinde ortak tehlikeleri karşılamak için hareket edeceklerini taahhüt ederler." (Madde 5) Yine aynı maddede bir silahlı müdahale girişiminin derhal Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne rapor edilmesi şart koşulmaktadır.

Burada iki anlaşma arasında ilişki kuracak olursak, dikkatimizi şu noktalar çekmektedir:

1) Japonya ile yapılan 1951 ve 1960 anlaşmalarında yapılacak "saldırı" veya "tecavüz"ün niteliği silahlı olarak belirlenirken, Türkiye'ye karşı gerçekleştirilecek olası bir tecavüzün niteliği açıklanmamıştır. Bu konu muğlak bırakılarak, "dolaylı ve doğrudan" diye nitelendirilen her türlü saldırı için müdahale yetkisi ABD'ye verilmiştir.

2) 1960 anlaşmasında, anlaşma metninin ve olaylar karşısında gündeme gelecek olan müdahalelerin, her iki ülkenin Anayasal hükümlerine uygun olması kaydını koydurmuştur. Oysa Türkiye'nin imzaladığı 1960 anlaşmasında sadece ABD anayasasına uygunluk koşulu sözkonusu olmuştur.

3) Yine Japonya, 1960 anlaşmasında, Güvenlik Konseyi'ne müdahale durumunu acilen bildirmek koşulunu koydurmuştur. Türkiye ile ABD arasında imzalanan ikili anlaşmada böylesi bir durum sözkonusu değildir.

Görüldüğü gibi, emperyalist Japonya savaş sonrasının yıkımından kurtulur kurtulmaz kendi çıkarlarını tehdit eden bağlayıcı maddeleri geçersiz kılmıştır. Kaldı ki Türkiye gibi, ekonomik, politik, ve askeri açıdan kilit mevkiinde bulunan bir ülkenin bu konuda çok daha duyarlı olması gerekir. Bugüne kadarki gelişmelerinde gösterdiği gibi, yapılan ikili anlaşmalar ülkemizin geleceğini tehlikeye sokucu, ulusal bağımsızlığımızı baltalayıcı bir pranga niteliği taşımaktadır.

Ülkemizi kıskıvrak bağlayan ikili anlaşmalar ve NATO zincirini daha da sağlamlaştırıcı Türkiye hakim sınıflarının girişimlerine karşı uyanık olmak, halk kitlelerine emperyalizmin çirkin yüzünü göstermek için tüm anti-faşist, anti-emperyalist, demokrat ve yurtseverler GÖREV BAŞINA!

Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Seyyar satıcılar üstündeki baskılar

Biz Kızılay, Karamürsel ve Dikmen duraklarındaki seyyar satıcılar olarak Demokrat'ı çıkaranlara ve Demokrat'a başarılar dileriz.

Tüm emekçilerin olduğu gibi, bizimde bir çok sorunumuz var. Bir çoğumuz 10-15 senelik seyyar satıcılarız. Senelerdir bize uygulanan bu baskılardan bıktık.

Her geçen gün burjuvazinin emekçi halka karşı baskısı biraz daha artıyor. Gün geçmiyorki emekçiler katledilmesin.

Caniler, halk düşmanları adam kesiyor, toplu katliamlar yapıyor. Onlarla uğraşılmıyor, ezileni daha çok ezecek yollar deneniyor.

Karamürsel'e Vakko'ya, v.b. kısaca büyük mağazalara 300 TL. ceza kesilirken biz seyyarlara 1775 TL ceza kesiliyor. Suçumuzsa "cadde işgalı Mağazada 400 TL. olanları 175 liraya satmak. Manavda 50 lira olan meyvayı 15 liraya satmak. Bize belirli bir yer verilmesini ve cezaların hafifletilmesini istiyoruz.

Seyyar Satıcılar Adına
MUSTAFA NAMLI

Mektup adresini arıyor!..

Uyarı mektubu veya "muhtıra" hangi kesimi hedef alıyor. Günlerdir bu sorunun yanıtı bulunmaya çalışılıyor. Aslında mektubun üstündeki adres gayet açık. Fakat siyasiler kendi kafa karışıklıklarını halka yansıtmak, ortalığı bulandırmak ve hedef şaşırtmak istiyorlar. Özellikle AP ve CHP'liler küçük çocuklar gibi: "—Ben yapmadım amca" demektedirler. Sermaye kesimi: "komutanlar düşüncelerimize tercuman olmuşlardır"diyerek bir gerçeği ifade etmişlerdir. Aynen onlar gibi Türkeş'de "komutanlar hükümet programına alınan şeylerin bir an önce gerçekleştirilmesini istemektedirler." Bu konuda doğru söyleyenlerden biri de Türkeş(!) Programdaki "şeyler"den baskı yasalarının anlaşıldığından kuşku duyulmaz.

Ülkemizde ilericiler, devrimciler bir kez olsun yönetime gelmediler. Başından bu yana burjuvalar yönetimi ellerinde tutmaktadırlar. Bu nedenle tüm sorunların sorumlusu onlar ve onların düzenidir. Şimdide bu siyasiler "muhtıra"nın sorumlusu olmadıklarını beyan etmektedirler. Ne yazık ki bu siyasilerin içlerinde en şaşkın olanları da CHP'liler 4/1/1980 tarihinde G.Y.K'unu toplamış, sorunu tartışarak şu sonuçlara varmışlardır:

"1—Şayet bu mektubun hedefi CHP olsaydı, bu mektup iki ay önce verilirdi." Belkide CHP'lilerin içlerinden bazıları da; şayet bu mektubun amacı ülkedeki terörün önlenmesi olsaydı, 1978 aralığında doruğuna varan soykırım üzerine verilirdi diye düşünmüş olabilirler. Ama bir de şu gerçek var ki; iki ay önce baskı yasalarını CHP çıkarmak istiyordu.

"2—Demirel'in konuyu tüm yetkili organlarında görüşmek, hedefin bugünkü hükümet olduğunu açıkça göstermektedir."Çok iyi bir çıkarsama Demirel'in amacı zaman kazanmak. Sanki bizim CHP'liler 12 Martı yaşamadılar. 12 Mart öncesinde Demirel'in amacı zaman kazanmak. 12 Mart öncesinde Demirel'in tüm istedikleri bir bir 12 Mart'tan sonra gerçekleştirildi ve Demirel o süreçten güçlenerek çıktı. CHP'liler bu çıkarsama ile değil AP hükümetinin içinde bulunduğu durumu, burunlarının ucunu bile görememektedirler. Kaldı ki, 12 Mart'tan ders almış olsunlar...

"3—Uyarı mektubunda, sözü edilen muhalefet CHP haftalardır, iktidar partisine çağrıda bulunmakta ve yardımcı olacağını ilan etmektedir."

AP azınlık hükümeti kurulduğunda Ecevit,"örtülü MC" demişti. Şimdi kendisi de açıktan ve yalvar-yakar desteklemektedir. Acaba şimdi hükümete nasıl bir isim vermek gerekir.

"4— Mektupta sözü edilen öteki hususlar incelendiğinde, hedefin tamamen örtülü MC olduğu anlaşılmaktadır."

Mademki mektubun hedefi örtülü MC: Neden Ecevit'in etekleri tutuşuyor ve grupta baskı yasaları için bağlayıcı karar aldırıyor?

CHP masum olduğunu söylüyor. AP'de masum olduğunu söylüyor. Bütün bunlardan anlaşılıyor ki, gine emekçiler bir kez daha suçu kabullenmek zorunda kalacak. Böylece mektubun adresi de açığa çıkmış olacak.

Gülsen SAN — KOCAELİ

Selam Demokrat

Halkın gözü, kulağı, sesi olacağına inandığım Halkın Gazetesi Demokrat'a selamlarımı sunarak mektubuma başlamak istiyorum. Ben üniversite sınavlarında başarı gösteremiyen ve mermer işçiliği yapan bir okurunuzum.

Çıktığınız günden beri doğru yoldan giderek, emekçi halkımızın yanında yer alarak mücadelenize başlamanız bizleri sevindirdi. Bu yoldan çıkmıyacağınıza inanıyorum.

Emekçi halkımız ağır baskı şartları altına soğukta günlerini geçiriyor. Ülkemiz yer yer faşist işgallere sahne oluyor. Hergün birkaç aydınımız, öğrencimiz, işçimiz, öğretmenimiz katlediliyor. Ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik darboğazlar, artan enflasyonlar, emekçi halkımızı günden güne yoksullaştırıyor.

Ülkemizin, bu dışa bağımlı çarpık kapitalist ekonomik düzeni iyice çökmüştür. Artık bunun ötesi yoktur. Bu çıkmazdan elbirliğiyle kurtulmak gerekir.

Bandırmadan E.B.

● ÖĞRENCİ VELİLERİ BASIN TOPLANTILARI, PROTESTO GÖSTERİLERİ, ÖĞRENCİLER BOYKOTLAR, DİRENİŞLER DÜZENLİYORLAR...

● HER GÜN YURDUN DÖRT BİR YANINDA ÖĞRETMENLERE YÖNELİK BASKILARI PROTESTO EYLEMLERİ YAPILIYOR...

Akhisar'da binlerce kişi öğretmenlere yönelik baskıları protesto ettiler.

Öğretmen kıyımına tepkiler yaygınlaşıyor

YURT HABERLERİ MERKEZİ

Demirel Hükümetinin, Kahramanmaraş katliamını protesto eylemine katıldıkları gerekçesiyle, binlerce öğretmeni açığa almasına, öğretmenlikten el çektirmesine, binlercesi hakkında da soruşturma açmasına gösterilen tepkiler yurt çapında yaygınlaşıyor. Öğrenciler "öğretmenlerimizi geri isteriz" diye boykotlar yapıyorlar. Veliler ardarda basın toplantıları ve çeşitli gösteriler düzenliyorlar. "Öğretmen Kıyımını Protesto" miting ve yürüyüşleri düzenleniyor. DEMOKRAT'ın yurt muhabirleri, her gün yurdun dört bir yanından protesto eylemleri haberleri gönderiyorlar.

●

ÖĞRETMENLERİNİN TÜMÜ AÇIĞA ALINDIĞI İÇİN AKHİSAR LİSESİ VE ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ KAPATILDI

Maraş katliamını protesto etmek amacıyla derslere girmeyen öğretmenler hızla açığa alınıyor. Akhisar Lisesi ve Endüstri Meslek Lisesi öğretmenlerinin tümü açığa alındığı için kapatıldı. Akhisar'ın Mecidiye, Ballıca, Zeytinova köylerinde de ortaokullar aynı nedenle kapatıldı. Öteki okulların öğretmenlerinin de çoğu açıkta. Şu ana kadar 250 öğretmenin açığa alındığı bildirildi.

Okulların kapatılmasıyla birbikte veli toplantılarının yapıldığı, ve geniş bir imza kampanyasının açıldığı belirtildi.

12 Ocakta ise "öğretmen kıyımını ve okulların kapatılmasını protesto" mitingi yapıldı. Güvenlik kuvvetlerinin gerek miting öncesi gerekse miting günü yaptığı baskı ve engellemelere karşın 5000'i aşkın halk kitlesinin mitinge katıldığı saptandı.

Öğretmen ve öğrencilerin de yoğun olarak yeraldığı mitingde: "MC'nin değil, halkın öğretmenleriyiz—okullar açılsın— Kıyıma son, eğitime devam— Yaşasın öğrenci, öğretmen, veli dayanışması— Halka kalkan faşist eller kırılır— Vekil öğretmen istemiyoruz— Maraş'ın hesabı soralacak " gibi solganlarının atıldığı görüldü.

●

SALDIRILAR ÖĞRETMENLERE SAHİP ÇIKAN OKUL AİLE KORUMA DERNEKLERİNE DE YÖNELMEYE BAŞLADI

AKHİSAR (MANİSA)

Okul aile birlikleri, okul koruma dernekleri, veliler ve öğrenciler öğretmenlerine sahip çıkıyorlar. Açığa alınan öğretmenlerin yeniden görevlerine döndürülmeleri için çeşitli kişi ve kuruluşların çalışmalar yürüttüğü bildirildi.

Bu arada öğretmenlere yönelik saltırıların okul koruma derneklerini de hedeflediği Akhisar Lisesi Koruma derneği başkanının polis tarafından saldırıya uğrayarak dövüldüğü bildirildi. Konuyla ilgili bir açıklama yapan Akhisar Lisesi Koruma Derneği Yönetim Kurulu: "Derneğimizin sürdürdüğü çalışmalar, MC'ileri telaşlandırmış olmalı ki, dernek başkanı arkadaşımız 52 yaşındaki Ahmet Tamusta polis tarafından saldırıya uğrayarak 13 ocak pazar günü dövülmüştür. Emniyet mensuplarının olayı örtbas etmek için gayret sarfettikleri ve saldırgan polisin adını gizlemek isteyişleri dikkatlerden kaçmamıştır'" dedi.

●

ADANA'DA AÇIĞA ALINAN 500'Ü AŞKIN ÖĞRETMEN DANIŞTAYA BAŞVURUYOR

Derslere girmeyerek Kahramanmaraş katliamını protesto ettikleri gerekçesiyle Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından gözaltında tutuldukları sırada, Adana Valisi Dirimtekinnin emri üzerine Milli Eğitim Müdürlüğünce açığa alınan 500'ü aşkın ilk, orta ve yüksek okul öğretmeni yeniden görevlerine dönmek için Danıştay'a dava açacaklarını bildirdiler.

Öte yandan daha önceden öğretmenlikten istifa ederek ayrılan, ya da doğum iznini kullanan bayan öğretmenler boykota katıldıkları gerekçesiyle semt karakollarına çağrılarak kendilerine hakaret edildiğini ve tartaklanmak istendiklerini bizzat gazetemiz bürosuna gelerek ifade ettiler.

●

İZMİR'DE OKULLARDA BOYKOTLAR YAYGINLAŞIYOR

İzmir'de Kahramanmaraş katliamını protesto etmek amacıyla derslere girmeyen öğretmenleri açığa alma işlemi sürdürülüyor. Öğretmenlerin açığa alınmasına karşı öğrencilerin direniş ve boykotları tüm okullarda yaygınlaşıyor.

Merkez gündüz ve Merkez Akşam Ticaret Lisesi Müdürü'nün açığa alınması ve yerine faşist bir müdürün verilmesi üzerine öğrenciler bir hafta süreyle dersleri boykot ettiler.

Cumhuriyet Ticaret Lisesi gündüz yöneticilerinden birinin açığa alınması üzerine öğrenciler 2 günlük boykot kararı aldılar. Aynı okulun gece bölümünden 5 yönetici öğretmenin açığa alınması üzerine ise öğrenciler süresiz boykot ilan ettiler.

Şirinyer Lisesinden 5 yönetici öğretmenin açığa alınması üzerine 1 gün boykot yapan öğrenciler öğretmenlerinin görevlerine iade edilmediği takdirde süresiz boykota gideceklerini açıkladılar.

Balçova Lisesi'nden 2 öğretmenin açığa alınmasına tepki olarak öğrenciler 10 ocak gününden itibaren süresiz boykota gittiler. Aynı gün 500 kadar veli ve öğrenci Valiliğe giderek öğretmenlerinin yeniden göreve döndürülmesini istediler. Valiliğin araştırma için müfettiş göndereceğini söylemesi üzerine öğrenci ve veliler dağıldılar. Ertesi gün müfettişin gelmediğini gören öğrenciler yeniden boykota gittiler.

Ayrıca 2 müdür yardımcısı, 9 Eylül Ortaokulu Müdür Yardımcısı, Mustafa Rahmi Balaban İlkokulu müdür yardımcısı, İzmir Sağırlar okulu müdürü ve müdür yardımcısı, 50. Yıl Lisesi Müdür yardımcısı, İzmir sağırlar okulu Yetiştirme Yurdu Müdür Yardımcısı ve Valide Baha Pars Ortaokulundan 1 öğretmenin açığa alındığ saptandı.

Halkçı Eğitimci Öğretmenler: Öğretmen kıyımı Anayasanın 35. maddesine aykırıdır

Halkçı Eğitimci Öğretmenler adına basına yapılan açıklamada, öğretmenlerin açığa alınmaları ve sürülmeleri kınandı. Demokrasi güçleri üzerinde yürütülen baskı ve saldırıların faşist güçlerin işine yaradığı belirtilerek, "kaynağı doğru saptanmayan ya da saptanmak istenmeyen terör hareketlerinin ve anarşinin sorumlusu demokrasi güçleri olamaz. Can güvenliği kalmayan ekonomik baskılar altında yaşamını güçlükle sürdüren öğretmenler ise hiç olamaz" dediler.

Bugüne kadar yüzlerce öğretmenin açığa alındığını, kışta, kıyamette sürüldüklerini ve perişan edildiklerini belirten Halkçı Eğitimciler, "Anayasal hak ve özgürlükleri savunan öğretmenler ailenin korunması ile ilgili, Anayasamızın 35. maddesi çiğnenerek kıyılıp sürülmüş, üyeleri parçalanmıştır" dediler.

Ankara, Tuzluçayır halkı öğretmenlerine sahip çıkıyor

Tuzluçayır'da Veliler ve öğrencler öğretmenlerine sahip çıkıyorlar. Öğretmenlerinin yerine gönderilen vekil öğretmenleri geri çeviriyorlar. Gerçek öğretmenlerini istiyorlar.

Okullarda, evlerde, kahvelerde veliler üst üste toplantı yaparak açığa alınan öğretmenlerin görevlerine iade edilmesini istiyor. Yetkililere başvurarak istemleri doğrultusunda geciktirilme işlem yapılmasını talep ediyor.

Çeşitli eylem biçimleriyle açığa almaları protesto eden öğrenciler "En kısa sürede öğretmenlerimizi sınıfımızda görmek istiyoruz" diyorlar.

Tuzluçayır halkı öğretmenlerinin açığa alınmasını protesto ettikleri toplantıda (üstte) Öğrenciler "öğretmenlerimizi geri isteriz " diye çeşitli gösteriler düzenliyorlar (altta)

Bursa'da bazı şirket ve firmaların vergi borçları yok edildi

BURSA (DEMOKRAT)

Yıldırım Vergi Dairesi'nde bazı firmalara ait vergi borçlarının düzenlenen sahte belgelerle ve düzeltme yoluyla ortadan kaldırıldığı öne sürüldü. Olayla ilgili olarak bir memurun açığa alındığı, Vergi Dairesi Müdür Muavinlerinden birinin de görev yerinin değiştirildiği bildirildi.

Yıldırım Emlak Vergi Dairesinde bazı kurum mükelleflerine ait vergi borçlarının düzeltme yoluyla dosyalara konan sahte belgelerle ortadan kaldırıldığı iddiaları üzerine maliye müfettişleri olaya elkoydu. Müfettişler geçmis yıllara ait dosyalar üzerinde incelemelerini sürdürüyorlar. Müfettişler bu arada daire müdürü ve memurların durumunu da araştırmaktadır.

Bursa Defterdarı Aziz Kula olayı doğrulayarak, gerekli incelemenin süratle yapıldığını söyledi. Sahte evraklarla ortadan kaldırılan vergi aslı ve vergi cezalarının milyonlarca lira tutarında olduğu sanılmaktadır. Olayın öğrenilmesi üzerine Valilikçe, sözkonusu dosyalardan sorumlu memurlardan biri açığa alındı. Vergi Dairesi Müdür Muavini Mustafa Ersoylu'nun da görev yeri değiştirildi.

Tutuklu ve hükümlülerin aileleri: Yakınlarımızın ne olduklarını, nereye götürüldüklerini bilmiyoruz

Buca Cezaevinde siyasi tutuklularla görüş yasaklandı

KIŞ GÜNÜ APAR TOPAR HAKKÂRİ CEZAEVİNE SÜRÜLEN 47 MAHKÛMUN YAKINLARI "BU ZULÜM NİYE?" DİYE SORUYOR

İZMİR (DEMOKRAT BUROSU) —Buca Cvzaevi'nde kazılan tünelin ortaya çıkarılması üzerine 47 tutuklu başka cezaevlerine sürüldü. Sürülen tutuklu ve hükümlülerin aileleri bir açıklama yaparak yakınlarının sürülmesini kınadılar. Açıklamalarında birçok faşist katilin elini kolunu sallayarak cezaevinden kaçırıldığını ve pekçok cezaevinde sağ görüşlü tutukluların kazdığı tünellerin ortaya çıkarıldığını belirten tutuklu aileleri şöyle devam ettiler: "Bizler, sessiz sedasız kamuoyunu yanıltarak Hakkari cezaevine sürgüne gönderilen 47 mahkumun yakınları eşleri ve aileleriyiz. Türkiye son 30 yılın en soğuk kış günlerini geçirirken, hiçbir hazırlık yapmalarına izin verilmeksizin apartopar bizlerden koparılıp sürgüne gönderilen yakınlarımız adına kamuoyuna sesleniyoruz."

"Faşist canilerin rahatlıkla cezaevlerinden kaçırılabildiği ve arkasının aranmadığı bir dönemde, buradan hiçbir kaçış olmadığı halde bu zulüm niye?"

"Gazete sayfaları hergün cezaevlerinden kaçan ve bir türlü yakalanmayan kişilerin haberleriyle dolarken, Mehmet Ali Ağca gibi Abdi İpekçi'yi öldürdüğü kesinlik kazanmış bir faşistin üstelik de ordu içinden yardım görerek kaçırıldığı Sıkıyönetim Komutanlarınca açık açık ortaya serilmişken, Alpaslan Alpaslan adındaki faşist katil cezaevinden kadın kılığına sokulup kaçırılırken, neden, evet neden sol siyasi tutukluların Buca Cezaevi'nde kazdıkları iddia edilen tünelin ortaya çıkması ile ayrıcalıklı bir uygulama yapılıyor ve bakanlık emriyle 47 kişi kış kıyamet demeden çeşitli iller dolaştırılarak Hakkari gibi helikopterlerin bile zorlukla ulaşabildiği bir yere sürgün ediliyor? Duruşmaları İzmir'de süren, içlerinde 1—2 duruşma sonra salıverilecekler olan yakınlarımıza kim sahip çıkacak? Bildiri dağıtmaktan tutuklananların" Hakkari'de ne işi var?"

"Adalet Bakanlığının emirlerine 4 elle sarılarak, istenilenden fazlasını yapmaya çalışan, bizlere yakınlarımız hakkında en küçük bir bilgi vermeyen, kamuoyunu aldatan, düzenin savunucusu Savcı Yılmaz Çelik, Savcı Ömer Poyrazoğlu, Müdür Muammer Oral'ı nefretle kınıyoruz"

İşten atılan 97 işçinin basın toplantısı engellendi

BURSA (DEMOKRAT)

Bursa YSE Müdürlüğünde 97 işçinin iş akdi feshedildi. İşten atılan işçilerin basın toplantısı yapmaları da engellendi.

Öğrenildiğine göre işten çıkarılan 97 işçi Bursa YSE İl Müdürlüğü binasında bir basın toplantısı yaparak kış günü işten çıkarılmalarını protesto etmek ve sorunlarını kamuoyuna duyurmak istediler. Ancak basın toplantısının başlayacağı saat 12.00 sıralarında müdürlük binasına tanınmayan çok sayıda kişinin girdiği ve çevreyi gözlemeye başladığı görüldü. Bunun üzerine bir faşist saldırı olabileceği ihtimali gözönüne alınarak basın toplantısı iptal edildi. Konuyla ilgili bir açıklama yapan YSE—İş Sendikası Bursa Şubesi Başkanı Hikmet Afacan, yerel basının çağrıldığı halde toplantıya gelmemelerinin toplantıyı engelleme çabalarından ayrı düşünülemiyeceğini belirtti.

YSE—İş Sendikasına bağlı işçiler, İl Müdürlüğü'ne yeni atanan Ali Gündüz'ün Bakanlıktan çok sayıda kadro istediğini ve iş akti feshedilen işçilerin yerine faşist kadroları yerleştirmeye başladığını belirttiler. Ali Gündüz'ün gelişinden bu yana müdürlük içinde ve dışında faşist baskı ve saldırıların yoğunlaştığını açıklayan işçiler, Karabey aydoğan adındaki arkadaşlarının da uğradığı saldırıda yaralandığını ve halen hastanede tedavi gördüğünü söylediler.

Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana Sıkıyönetimde yargılandı

DİYARBAKIR (A.A.)

Diyarbakır Belediye Başkanı Mehdi Zana 18 Ocak günü sıkıyönetim mahkemesinde Kürt ulusculuğu yapmaktan yargılandı.

Mardin ve Urfa illeri sıkıyönetim komutanlığı askeri savcılığı, Mehdi Zana hakkında, merkez kapalı cezaevinde tutuklubulunduğu sırada yaptığı konuşmadan dolayı dava açmıştı.

GÖSTERGE

Bir Mektuptan

"Hür teşebbüs ve sigara aldatmacası" başlığı ile bundan bir süre önce yayınladığımız yazımızla ilgili olarak, MESS in Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü Sayın Osman Öndeş'ten bir mektup aldık. Bugün köşemizde bu mektuptan bazı bölümler yayınlamak istedik.

A.B.K.

Sayın Arslan Başer Kafaoğlu Bey,

Demokrat Gazetesinin 7 Ocak 1980 tarihli nüshasında "Hür teşebbüs ve sigara aldatmacası " konulu yazınızı okudum. Bazı hususlarda fikrinizi öğrenmek istiyorum.

Şöyleki; ben hiç sigara içmeyen bir kişiyim, yine de sigara içilmesinin sağlık üzerindeki zararlarını çok iyi incelediğim inancındayım. Üçüncüsü Türkiye için komik sayılacak "Sigara içmeyenler Derneği" üyesiyim. Ama, benim esas mesleğim Halkla İlişkiler yönetmenliğidir. Bu mesleğimin gereği olarak da, hem ekonomik, hem de sağlık yönleriyle sigara sanayiini incelemeyi gerekli saymışımdır.

....

Tekel sigara üretimini tamamiyle kendi elinde bulundurmakta ve tüm böbürlenmelerine rağmen, dünyanın hemen en kötü içimli sigarasını üretmektedir.

....

Tekel bir taraftan düzenli üretim yapamamakta, diğer taraftan, çok kötü kaliteli sigara üretimi yapmakta, diğer taraftan kamuda sigara iştihasını körüklemektedir.

Türkiye'nin 1978 sigara üretimi 75 Milyon Kilogramdır.

Devlet eliyle bukadar sigara, kendi insanımıza duman ettirilmiştir. Resmi raporlarında (Tekel'in) "İhraç ettik" lafı bir safsatadır. Zira ihracat denilen ülkeler Kıbrıs ile Duty FreeShop'lardır!

....

Tütünüyle böbürlenen Tekel ve Genel Müdürleri dahil, uzmanları, Cumhuriyetin 50. yılında yayınladıkları raporda "Bırakınız bir avuç fedakar Tekelci açkurtlar gibi kapılarımızda bekleyen yabancı sigaranın Türkiye'ye girmesini engellesinler, müsaade etmesinler" gibi şovenist ve ütopik beyanatlar vermişlerdir.

Durum ortadadır; global bir rakamlama ile 1 yılda Türkiye'ye 16 Milyar liralık kaçak yabancı sigara girmiştir.

....

Büyük miktarlarda kaçak sigara yakalandığında "kaçakçılık"olmuş, ama Belediye zabıtasının, şimdi de Sıkıyönetim ilgililerinin gözleri önünde elleri, kolları, paçaları, cepleri, kemerleri kaçak sigara dolu olan ve durmadan "Malboro, Kent, St.Moritz "diye bağıran kaçakçı piyonlarına ve işbirlikçisi olan "alıcı"lara , yani kaçak sigara içen halka Devlet diye biri müdahale etmemiştir.

....

"Bir sigaranın kısımları nelerdir ve bunlardan ne kadarı ithal edilmektedir?".. Sigara kâğıdı, filtresi, filtre bandı, selofanı, açma bandı, kamilen ithaldir... Türkiye 1971 de 6 milyon dolar, 1978 de 50 milyon dolar ithalata israf etmiştir.

....

Türkiye'deki akciğer anfizeminde sigara içmekten ileri gelen ölüm aranı, Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Pnömoloji Kürsüsünce Yapılan açıklamaya göre neredeyse, Dünyada birinci seviyesine varmıştır.!

Beş yıllık Kalkınma Planlarının sigara ile ilgili bölümlerinin son maddesinde "sigara paketlerinin üzerine, sağlığa zararlı olduğuna dair ihtar konulacaktır" maddesi, bugüne dek asla yürürlüğe girmemiştir.

Kendi halkı için, çok şiddetli önleyici tedbirler alan, kendi ülkeleri için bu ihtarı koyduran Batı ülkeleri, kollektivist ülkelerde bile sigara fabrikaları kurup bunları pazarlarken, bu ülkeler de aynı şekilde, dışa sattıkları sigaralarının paketleri üzerine bu sağlık ihtarını, uyarısını koymamaktadırlar. Türkiye'ye kaçak gelen sigaraların paketlerine bakınız.

....

Türkiye'de hâlâ hür teşebbüs ve tekel mücadelesi vardır! Tekelciler sanki büyük bir başarının sahipleriymiş gibi, "Biz hür Teşebbüse vermeyiz, sonra Türkiye zarara girer" diye vatan kurtaran aslan olmuşlardır.

....

İlim adamlarımıza yazarlarımıza gelince, onlar da böylesine dar bir çerçeve içinde olayı incelemektedirler. Yazınızı, bazı yönleriyle bu sebepten eleştirmek zorundayım. Yani, yazınızın başlığı "Hür teşebbüs aldatmacası"olmamalıdır, kanısındayım.

....

Sigara ihracatı ile Türkiye'nin önemli bir bir döviz girdisi sağlayacağı ortada.

....

Soruyorum; Türkiye nasıl sigara ihraç eden bir ülke olabilir?

Türkiye'de insanların sağlık yoluyla ve devlet eliyle sömürüsüne nasıl son verilebilir?

Bu başarı illâki sizin yazdığınız gibi "Ancak tekelci kârdan yararlanan bir devlet tekeline "mi aittir? Ait ise Mal meydanda!

KISA KISA

BORÇKA (ARTVİN)— Borçka ve köylerinde çalışan öğretmenler ödenek olmadığı gerekçesiyle Kasım 1979'a ait ekders ücretlerini alamadılar. Eylül ve Ekim aylarına ait yan ödeme ve ekders ücretleri de ödenek olmadığı bahanesiyle gecikmeli olarak Aralık ayında ödenmişti.

FATSA (ORDU)— Bir süre önce Lutfi Sade adlı bir kişinin dükkanının sayılması gerekçe gösterilerek Fatsa ilçesi Çamas Bucagına bağlı köylerde arama yapan jandarmanın halka baskı yaptığı öne sürüldü.

Operasyon sırasında Tepeli, Çavuşbaşı, Sarıyakup ve Danışman köylerinde evlerin didik didik arandığı belirtildi. Jandarmanın evlere gece yarısı zor kullanarak girdiğini ifade eden kadınlar: "Gece geç saatlerde evlerimize zorla girmek istediler, kocalarımız yok açamayız dedik, kapıları kırdılar, sövdüler, hakaret ettiler ve zorla evlere girdiler," dediler.

Evleri aranan köylülerden bazıları ise: "faizciler Çamas'da eskisi gibi halkı sömüremiyorlar, halk faize karşı çıkıyor, jandarmalar ise faizcileri savunurcasına evlerimize baskın düzenliyor, faizcilerin alacakları varsa jandarma değil, tahsildarların toplaması gerekir" dediler.

İlçe yetkililerinden alınan bilgiye göre aramalar sırasında 3 kişinin gözaltına alındığı bildirildi.

İZMİR — Ege Üniversitesi öğrenci Temsilciliği seçimleri 14 fakültede sonuçlandı. Seçimleri 11 fakültede DEV—GENÇ adayları kazanırken, Halkın Kurtuluşu, Kurtuluş ve İGD taraftarlarının da birer fakültede temsilcilik elde ettikleri görüldü.

Ziraat Fakültesi, Diş Hekimliği, Makine Fakültesi, İnşaat Fakültesi, Fen Fakültesi, Kimya Fakültesi, Ege Tıp Fakültesi, İzmir Tıp Fakültesi, Tekstil Fakültesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Eczacılık Fakültesinde DEV—GENÇ adaylarının kazandığı, Yer Bilimleri Fakültesi'nde Halkın Kurtuluşu, Spor Yüksek Okulunda Kurtuluş ve Hemşirelik Yüksek Okulu'nda ise İGD yanlısı adayların kazandığı belirlendi.

5 Fakültede çoğunluk sağlanamadığı için seçimlerin yapılamadığı bildirildi.

Diyarbakır Diş Hekimliği fakültesinde bir öğretim görevlisi bulunuyor

4 yıl önce Diyarbakır Üniversitesi bünyesinde kurulan Diş Hekimliği fakültesinde eğitim ve öğretim ciddiyetini yitirdi.

150 öğrencisi ve 36 öğretim üyesi kadrosu bulunan fakültede sadece 1 tek öğretim üyesinin görev yaptığı bildirildi.

Fakülte Dekanlığı görevini de yürüten Protez Kürsüsü Başkanı Prof. Yılmaz Tiğin'in, Diş Hekimliğiyle ilgisi olmayıp asıl uzmanlık dalının veteriner hekimliği olduğu öğrenildi.

Fakültede eğitim ve öğretimin 1 ya da 2 ayda bir Ankara Üniversitesinden 1 hafta süreyle gelen öğretim üyelerince yürütüldüğü açıklandı. Hergün başka bir sınıfa 1 aylık ders konusunun anlatılarak 1 aylık eğitim programının 5 günde tamamlandığı ifade edildi.

Konuyla ilgili görüşlerini açıklayan öğrenciler: "Öğretim görevlisi yok, asistan yok, araç-gereç hiç yok, ders malzemeleri öğrencilerin cebinden karşılanmaya çalışılıyor. Bugün Diş Hekimliği Fakültesine gelen bir hasta, hekim ve malzeme yokluğundan perişan olmaktadır.

Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesinde sadece 28 hemşire var

ERZURUM (THA):

Bölgesel bir özellik taşıyan 12 vilayetin 8 milyon insanına sağlık hizmeti sunan Erzurum Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Araştırma hastanesinde sadece 28 hemşirenin bulunduğu öğrenildi.

Hastane Başhekimi Prof.Dr. Yılmaz Bayraktar, üst ve uzmanlığı aşan tetkik ve araştırmalar amacıyla kurulmuş olan hastanenin diğer hastanelerin kuruluş amaçlarını tam uygulamamaları ve kendilerine gelen her hastayı araştırma hastanesine göndermeyi adet haline getirmeleri nedeniyle kendilerinin amaçlarının önemli ölçüde aksadığından yakındı.

Prof.Yılmaz konuya ilişkin şu açıklamayı yaptı:

"Bölgenin sağlık hizmetlerinde büyük katkımız su götürmez bir gerçektir. Erzurum Numune hastanesindeki noksan branşlara uzman takviyesi yapmaktayız. Ameliyat ve diğer araç-gereç yardımına da devam ediyoruz, buna karşılık bize verdikleri 31 rotasyon hemşireden 16'sını şimdi geri alıyorlar. 200 hemşireye ihtiyacımız bulunurken, bize yapılan bu hareket büyük bir kadirsizlik örneğidir. Yüksek hemşire mezunu 1,5 sene sonra ilk mezunlarını verinceye kadar bu sıkıntımız devam edecektir.

Devletin sağlık hizmetlerinde birlik, beraberlik dayanışma ve yardımlaşma olmadıkça bu konuda bir yere ulaşamaz.'''

Ülkemizdeki şeker hastalarının ancak dörtte biri tedavi edilebiliyor

Ülkemizdeki şeker hastalarının yüzde 25'inin tedavi altında bulunduğu açıklandı.

Türk Diabet Cemiyeti İzmir Şube Başkanı Ali Alkıs, Ege bölgesinde yapılan genel diabet taramalarında her yüz kişide ikisinin şeker hastası olduğunun belirlendiğini ve bunlardan çoğunun bu hastalığa yakalandıklarının farkında olmadığını söyledi.

Ali Alkıs, genel diabet taramalarında kırsal kesimdeki sıfır ile 15 yaş yaşları arasındaki çocuklarda kabakulak, boğmaca ve grip virutik hastalıkları nedeniyle şeker hastalığı oranınınöteki ülkelere göre çok yüksek olduğunu kaydetti.

KARADENİZ'İN KIYICIĞINDAN

Uygun adım marş...

Rıfat ILGAZ

Yürümenin, yürütmenin önemi vardır toplumlarda. Bu yüzden yürüyüş yasaları çıkarmak için telaşlanır yöneticiler. Başımızdakiler isterler ki kendilerinin işlerine geldiği gibi, işlerine geldiği yerden, işlerine geldiği saatlerde ve günlerde yürüyelim. Akşamüstleri şöyle hava almak için hep birden yürüyüverelim dediniz mi keserler yolumuzu: "Olmaaaaz!... " derler, "Hava karardı, doooğru evlerinize!"

Kim bilir, başımızdakiler havanın serinliğini düşünerek bizim üşüyeceğimizden, soğuk alıp yataklara düşeceğimizden korkarlar. Bizi çok sevdiklerinden...

Hababam Sınıfı'nın Badi Ekremini bilirsiniz. Beden eğitimi öğretmenimiz... Okul bahçesinde başımıza geçince, o da sağlığımızı düşünüp yürüyüşümüz için racon kesenlerden....

O başımızda oldu mu? gündüz de yürüsek, gece de yürüsek hiç sakıncası yoktu. Adımlarımız bile onun istediği gibi, onun istediği tempo da atılırdı artık. Ne hızlı, ne yavaş... Ağızındaki düdük, kendi yürüyüş yasasının kurallarını yayardı ortalığa. Düdükle yürütür, düdükle durdurur.. Arada bir bu London marka düdüğü ağzından çıkarıp o bet sesiyle tompoya geçer:

"SOL, SOL, SOL!...."

Badi Ekrem'in solu vardır da hiç sağı yoktur. Sağ ayaklar taşa takılıp tempoyu bozdular mı suç sol ayaktaymış da yürüyüşü sol ayak bozmuş gibi hep sol!. Kim bilir, "Sağ, sağ, sağ!." dese, bu "sağ", lardaki yumuşalık, sağlardaki gevşeklik ne vurguya uygun düşecek, ne baskıya... Ne de onun eğitim raconuna. Mayasız yoğurt gibi cıvıyacağız mayışıp. Ibunu bizim sınıfta denememiş olsa bile, sınıfın birinde denemiş olsa gerek.. İsveç'li jimnastikçi Yansen'den Sarızeybekçi Selim Sırrı'dan öyle duymuş, öyle öğrenmiş de olabilir.

Böyle gelmiş böyle gidiyordu. Herkesin iyi kötü bir "sağ" ı olsa bile bizi yürütenlerin yoktu. Badi Ekrem'in bile..." Sağ!" dedirtemezdiniz bu gibilere. Ağızlarından bir "Sağ" çıktı mı raconla birlikte aptesleri de bozulurdu.

Haklıydı hocamız. Belki de işin başına ömrübillah "sağ" dememek için geçmişti. "Sağ" demeye yemin ettiği içindi bu titizlik. Hem "Sağ" dese bitiyor muydu? Sağın da sağı vardı. İş kötüye gider, racondan hayır kalmazdı sonra. Sağında sağındakiler küplere biner, cin ifrit olurlardı. Ne şeytanı görmeliydi, ne salavat getirmeliydi. Sağ alabildiğine genişti, uçsuz bucaksız, orta Asya bozkırlarına kadar... Asya tümüyle sağdaydı. Yakın Doğu'su, Orta Doğu'su, Uzak Doğu'suyla.. Mekke Medine sağdaydı, Hasan Hüseyin, İbni Suut, Kaddafi sağdaydı. Amerika, İngiltere, Alamanya, Caponya sağdaydı. Şah da olsa, Humeyni de olsa İran kürdüyle, Türküyle, Azerisiyle hep sağda.. Papa sağdaydı, Hitler, Mosolini, Penotagon, Beyaz Saray, Eyfel Kulesi sağda, Ayasofya sağdaydı, Çankaya sağdaydı. Şükrü Kaya, Fevzi Paşa, İsmet Paşa, (solda olan bir Marko Paşa) NATO'yu Fransa'dan sepetleyen Degol Paşa bile.. Ama gene de "sol" dilden düşürülmemeliydi. Akademi'yi ya an kimdi? (Fahri Kurtuluş sağ olsaydıda söyleseydi.) "Sol" değil miydi?

Maarif Vekaletini yakan? Sol! Kültür Sarayını yakan, sol! Marmara Gemisi'ni yakan, Kuran Kursuna giden yedi yaşındaki kızların yemenisini yakan.. Hanları, hamamları, külhanleri, yakan, "sol"! tüm külhanla külhanbeyleri kundaklar, kundakçılar, kundaktakiler, ana okuluna gidenler, alfabeyi sökenler, köktürenler, sol elle kalem tutanlar, tüm sol, hep sol! Böylelerin vur eline cetveli! Sağ el ne güne duruyor! Vur Çantayı başına!. Vur odunu beynine! Vur da neyle vurursan vur! Copla vur, odunla vur, topla, tüfekle vur, tabancayla vur! Sten'le, tomsonla, Trumanla Canson'la.. Fort'la, Şevroleyle, panzerle, mavzerle.. Vur ki ayakta alfabeyi söken, kitabı seven şiiri yazan, karikatür çizen, sergilerde gezen hiçbir genç kamasın!

Fransa'da da, Almanya'da da eroin kaçakçılığından kim yatıyor?...

"Sol."

"Ya silah kaçakçılığından?"

"Sol!"

"Eroini verip silah alan, mermi alan?"

"Sol!"

"Cinayet, terör, soykırım?"

"Zorlamayın beni! Sağdak'ler yapıyor dedirtemezsiniz bana!"

Varmayın üstüne bu kadar. Demez, demez! Dememek için geçmedi mi bu işin başına. Bundan sonra gelir gerisi:

"Yasaları kim çıkarmıyor Meclis'ten?"

"Sol."

"Anlaşmaya kim yanaşmıyor?"

"Sol!"

"Ya Kuyruklar? Tüp kuyruğu, yağ kuyruğu, mazot kuyruğu?"

"Sol!."

(Devamı 7. Sayfada)

Küçükçekmece Belediye Başkanı Mete Tunçalp: Gölü kirletenler ve kirlenmesine olanak tanıyanlar suçludurlar

150 bin nüfuslu Küçükçekmece Belediyesi Başkanı Mete Tunçalp, Gölün giderek kirlendiğini ve birkaç yıl sonra ikinci bir Haliç'in ortaya çıkacağını söyledi.

Küçükçekmece Gölü'nün çevresi yaklaşık yarım milyon insanı barındırıyor. Bir kent nüfusuna sahip olan Küçükçekmece belediyesinin sorunları da o ölçüde büyük. Doğal güzellikten nasibini almış bir yerleşim alanı olmasına rağmen güzelliğinin kaynağını oluşturan göl giderek sorun olmaya başlıyor Küçükçekmece'liler için. Gölün çevresindeki belediyeler fosepttiklerini ve kanalizasyon borularını buraya boşaltıyorlar. Kirlenme bu hızla devam ederse birkaç sene sonra ikinci bir Haliç ortaya çıkacaktır deniliyor.

Belediye kendi olanaklarıyla göl kıyısının düzenlenmesi ve iyileştirilmesi çalışmalarına başlamış durumda. Bunun İçin de ilk iş olarak kıyıdaki sivrisinek yuvası olan bataklığı kurutmak ve yeşillendirmek çalışmasına girişmiş. Kıyı şeridini doldurarak belde sakinlerine gezi ve dinlenme olanağı verecek park haline getirme çabasındalar.

Küçükçekmece Belediye Başkanı Mete Tunçalp bu konuda şunları söyledi: "Göl giderek kirlenmektedir. Bütün belediyelerin foseptikleri göle dökülüyor. Bu kirlenme sonucu bir kaç yıl sonra ikinci bir Haliç ortaya çıkacaktır. Şunu haykırarak söylüyorum ki; bu Çekmece gölü İstanbul'un içme suyunu sağlayacak bir göldür. Bu gölü kirletenler ya da kirlenmesine olanak tanıyanlar suçludurlar. Ve çok kısa zamanda Devletin Hükümetleri bu konuya çok acil olarak el atma durumundadırlar. Ben bu konuyu düşünerek 120 hanelik ve beş belediyenin kanalizasyonunun deşarjını yapacak alanı kamulaştırdık. İller Bankasına teslim ettik. Oradaki binlerce insanı mağdur ederek gölü ve beş belediyenin halkını kurtarmak için elimizden gelen tüm çabayı gösterdik. Göle dökülen pis suların 120 cm. çapında beton borularla Menekşe'deki arıtma merkezine kadar gelecek yolun saptanması yapılmış, projelendirilmesine geçilmiştir. Pis suların arıtılarak denizaltından 1200 metre açığa deşarj edilmesini acil olarak çözme durumundayız. 1981' de bitmesi planlanmış olup ihalesi İller Bankasına verilmiştir."

Küçükçekmece Gölü ikinci bir Haliç olma tehlikesiyle karşı karşıya Belediye kendi dayanaklarıyla çalışmaları başlatmış durumda. Bir an önce çözüm bekliyor.

DPT Danışma ve Sicil Değerlendirme Kurulları kaldırıldı

ANKARA (DEMOKRAT)

Devlet Planlama Teşkilatı Danışma Kurulu ve Sicil Değerlendirme Kurulları 18.1.1980 tarihli genelge ile kaldırıldı.

DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal imzasıyla yayınlanan genelge ile kaldırılan denetleme kurulunda, Tevfik Çavdar, Adil Temel, Tunç Tayanç, Suat Orsan, Müfit Onur ve Muammer Şahin, Sicil Değerlendirme Kurulunda da Tülin Çandır ve Halit Kaplan bulunuyordu.

Genelgede, Sicil Değerlendirme Kurulunun Bakanlar Kurulu kararı gereğince iptal edildiği Danışma Kurulunun ise, bakanlık genelgesi uyarınca, "Bütün sonuçlarıyla beraber" yürürlükten kaldırıldığı belirtildi.

Öte yandan DPT Müsteşarlık Müşaviri Tului Sönmez'in sözleşmesi iptal edildi.

ÖZAL DPT BÜLTENİNİN DAĞITIMINI DURDURDU

Öte yandan MESS Başkanı iken Başbakanlık Müsteşarlığına getirilen ve DPT Müsteşar Vekili olan Turgut Özal, memurların örgütlenmesine ilişkin yazı bulunduğu gerekçesiyle DPT bülteninin eylül 1979 sayısının dağıtımını durdurdu. Dağıtımı durdurulan DPT'nin 9 sayılı bülteninde memurların sendikalaşma hakkının 12 Mart döneminde yapılan bir yasadeğişikliği ile yasaklandığı savunuldu.

DPT Koordinasyon Dairesince hazırlanan ve teşkilatın yayın organı olarak bilinen bülten aylık olarak belli sayıda basılarak dağıtılıyordu. Söz konusu 9. sayının 1000 adet basıldığı ancak Turgut Özal'ın emriyle dağıtımının durdurulduğu ve depoya kaldırıldığı öğrenildi.

DAĞITIMI DURDURAN YAZI

DPT Müsteşar Vekili tarafından dağıtımı durdurulan bültende "Memur örgütlenmesi ve sendikalaşma üzerine" başlıklı Müfit Onur imzalı yazı yer aldı. Söz konusu yazıda memurların örgütlenmesine ilişkin girişimler bir süreç içerisinde değerlendirilerek 657 sayılı yasanın sendikalaşmayı önlediği savunuldu.

Müfit Onur yazısında memurların sendika hakkına ilişkin ilk yasanın 1908 tarihli "Tatil—i Eşgal" kanunu olduğunu ve bu yasanın sendikalaşma hakkı ile genel olarak grev hakkını yasakladığını belirtti. Yazıda Türkiye Cumhuriyeti döneminde de, işçi ve emekçilerin örgütlenme ve sendikalaşmaları üzerindeki yasaklamaların sürdüğü, 1930—40 yıllarındaki "devletçilik" döneminde bu yasaklamaların en üst düzeyine ulaştığı vurgulandı. 1936 yılında çıkarılan iş yasasının Mussolini İtalyasından alındığı ve tüm çalışanlar için grev ve sendika hakkını ortadan kaldırdığı savunulan yazıda, İkinci Dünya savaşından sonra girilen dönemde işçilere kısıtlı da olsa belli örgütlenme haklarının tanınmak zorunda kalındığı belirtildi.

1961 Anayasasının tüm çalışanlara sendika hakkını tanıdığını söyleyen Onur, 624 sayılı devlet personel sendikaları kanununun sendika kurmak hakkını tanıdığını ancak toplu sözleşme, grev, toplantı ve gösteri yürüyüşü haklarını vermediğini ifade etti. 1968 yılının 6. ayına kadar 460 memur sendikası kurulduğu ve sendikalaşmanın en çok genel bütçeli kurumlarla KİT'lerde görüldüğü de yazıda yer aldı. 1968 yılında 180 bin memurun sendikalı olduğu ve tüm personelin yüzde 30'unun örgütlendiği kaydedilen yazıda 12 Mart dönemine ilişkin olarak şu görüşler savunuldu:

"Son derece kısıtlı olan bu hakların yok edildiği 12 Mart dönemine kadar olan sürede görülen bir diğer olumsuzluk da güçlü üst teşekküllerin kurulmasının sağlanmamasıdır.

12 Mart dönemiyle birlikte önce, 1971' de yapılan değişiklikler sırasında 46. maddenin 2. fıkrası kaldırıldı ve 119. maddeye memurlar.. Siyasi partilere ve sendikalara üye olmazlar hükümü koydu. Ayrıca 11. maddede değişiklikler yapıldı. Bunun üzerine memur sendikaları kapatıldı. 1972' de Bakanlar Kurulu kararıyla memurlara sendikalaşma hakkı tanıyan 624 sayılı kanun iptal edildi."

İSPANYA'NIN ENDÜLÜS BÖLGESİNDE TOPRAK İŞGALLERİ GELİŞİRKEN

Komünistlerin sendikal hareket içindeki etkinliği kırılmak isteniyor

İşçi Komisyonları Konfederasyonu Lideri Camacho

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İspanya'daki üç büyük partinin gelecekteki ilişkilerni etkileyecek olan yeni gelişmeler olmakta. Bugün iktidarda bulunan Demokratik Merkez Birliği (UDC) ile muhalefetteki sosyalistler, Komünist Partisi'ni tecrit etmek için ittifak oluşturuyorlar. Bu üç parti arasındaki kavga alanı ise, sendikal hareket. Bugün İspanyol Komünist partisinini temel gücü İşçi Komisyonları-Konfederasyoun'nu denetimi altında tutmasından ileri geliyor. Komünist Partisi seçimlerde yüzde 9 oy alarak 21 milletvekili çıkarmasına karşın, sendikal hareket içindeki gücünden dolayı büyük bir etkinliğe sahip.

Sendikalı işçilerin yüzde 45'i İşçi Komisyonları Konfederasyonuna üye. Konfederasyonun lideri olan Marcelino Camocha ise İspanyol Komünist Partisi merkez komitesinin en etkin üyelerinden biri. Hükümet yeni bir iş yasası çıkararak bu Konfederasyonun gücünü kırmayı ve böylece Komünist Partisi'nin önemli bir siyasal pazarlık aracını etkisiz kılmak istiyor. Sendikalı işçilerin yüzde 30'unun üye olduğu Genel İşçi Birliği(UGT) ilk başlarda Konfederasyondan daha radikal görünmeye çalışarak, etkinlik kazanmaya çalıştıysa da bunda başarılı olamadı. Bu kez işverenler konfederasyonu ile Genel İşçi Birliği yeni iş yasası konusunda ittifak kurdular. Bu yasa parlamento'da sosyalistlerin de desteğiyle komünistlerin büyük protestolarına karşın onaylandı. Sosyalistlerin lideri Gonzales ile Carillo arasında çok sert tartışmalar geçti. İki sol parti ve bunların etkili olduğu iki büyük sendikal federasyon arasındaki bölümdenen yararlanan ise hükümet oldu. Soarez hükümeti daha önceki yıllarda ücret artışlarının sınırlandırılması konusunda Komünist Partisi'nden de destek aramak zorunda kalmıştı; artık bu desteğe gerek kalmadı.

Öte yandan Endülüs bölgesinde topraksız köylüler toprakları işgal ederek işlemeye başladılar. Köylü Birlikleri'nin önderlerinden biri olan Juan Manuel Sachez şöyle diyordu: "Ya açlıktan öleceğiz ya da onurla ayakta öleceğiz" Geçmişte bu bölgede işsiz kalanlar kuzeydeki sanayi kentlerine çalışmaya giderlerdi. 1070'lerin başlarından beri sürmekte olan ekonomik bunalım nedeniyle bu olanak da ortadan kalktı. Oysa bölgede büyük toprak sahiplerinin elindeki ekilmeyen topraklar vardı. Endülüs bölgesinde işsizlik oranı yüzde 30, Madrit hükümetinin Ortak Pazara girme hazırlığı olarak makinalı üretimi teşvik etmesi bu oranı daha da yükseltiyor. Jornaleros(Gündelikçi) denen tarım işçileri hızla örgütleniyorlar. Bunlar arasında en militan olanı Sindicato de Obreros del Campo, ili yıldır toprak işgalleri düzenliyor ve tarımı mekanikleştirme planını engelleme konusunda kesin kararlı.

Polisario, Fas'a karşı direnişi yoğunlaştırdı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kuzey Batı Afrika'da Fas işgali altında bulunan Batı Sahra bölgesinde bağımsızlık için çarpışan Polisario (Saguiat el Hamra ve Rio de Oro Halk Kurtuluş Cephesi) örgütünün kumanda konseyı üyesi Ömer Hadrani Tenduf kentinde yaptığı uluslararası bir basın toplantısında, Polisario örgütünün 1980 yılında Fas'a karşı sürdürdüğü savaşı daha da yoğunlaştıracağını bildirdi" 13 Ocak 1979' da başlattığımız ve ölen Cezayir Devlet Başkanı Huari Bumedyen'in adını verdiğimiz taarruzu genişleterek sürdüreceğiz" diyen Ömer Hadrani, diplomatik alanda da çalışmalarını arttıracaklarını belirtti. Ömer Hadrani, 1980 yılında, Sahra Demokratik Arap Cumhuriyetinin Afrika Ülkeleri Birliğine girmek için çaba harcayacağını söyledi.

Hadrani'nin açıklamasına göre, 1979 yılında Polisario, 6.800 Fas askerini öldürdü, 550 Fas tankını tahrip etti, 500'ünü ele geçirdi. Ayrıca, 400 Fas ağır silahını ve F-5 ile Mirage F-1 uçağını da tahrip etti. Polisario, 1500 Fas askerini esir aldı, ayrıca, Fas'la birlikte Batı Sahra'yı işgal etmiş olan Moritanya Silahlı Kuvvtlerine ait yüzü aşkın askeri de henüz serbest bırakmadı.

İran'daki Beluciler, Afgan gerillalara yardım gönderiyor

● SOVYETLERİN İŞGALİNDEN SONRA BELUCİLERİN YARDIMI ARTARAK SÜRERKEN, İRAN YÖNETİMİ AFGANİSTAN OLAYININ DIŞINDA KALMAYA ÇALIŞIYOR.

● AFGAN BELUCİ LİDERLERİNDEN MUHAMMED ŞERİF, TAHRAN VE KUM KENTİNİ ZİYARET EDEREK MADDİ VE MANEVİ YARDIM ARAYACAGINI AÇIKLADI.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran ajanslarına ve diplomatik kaynaklara göre, İran'daki Beluci azınlık, gerillalara ve özellikle Afganistan'daki Belucilere yardım ediyor. Geçen yıl gizlice başlatılan yardım, Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahalesinden sonra artış gösteriyor. Sözü edilen yardım, Afgan gerillalara sağlanan yiyecek, giyecek para ve ilacı da kapsıyor.

"Yardımın, dinsel bağlılık kadar kardeşçe olan "mütevazi" bir yardım olduğu savunuluyor. Bildirildiğine göre, bu, Afganistan'ın İran'dan aldığı tek yardım. Afganlı mültecilerin desteklenmesine, 550.000 sünni Beluci dini lideri Molla Abdülaziz Mollazade önderlik ediyor. Mollazade'nin partisini destekleyen Afganistan'ın güney-batısındaki sınır bölgesinde yaşayan bir grup Belucinin bu desteğe aktif olarak katıldıkları gözleniyor.

Öte yandan İran hükümeti, Afganistan çekişmesinin dışında kalma çabası içinde. İran Dışişleri Bakanlığı'nın Sovyetler Birliği'ni sertçe eleştiren açıklamasından sonra, da, İran hükümeti, Afganistan konusundaki yardım önerilerine cevap vermedi. İran hükümetine uzunca bir süreden beri "Afganistan'da savaşan Afganlı mültecilerin "cihadının" desteklenmesi gerektiği" yolunda telkinlerde bulunuyor.

Afganlı mültecilerden oluşan Afgan İslam Cemaati adlı grubun bir sözcüsü, son sıralarda İran sınırı yakınlarında, Afganistan'a en kestirme yoldan gelmeye çalışan Sovyet Birliklerinin bulunduğunu öne sürdü.

İran Askeri Kaynakları, bu iddiayı yalanlayarak, İran sınırı yakınlarında hiç bir Sovyet Askeri Birliği'nin görülmediğini söylediler.

Güneydoğu sınır bölgelerinden ve Meşhedden gelen bazı İranlılar, bölgedeki Afgan gerillalarının acil yiyecek talepleri olduğunu ve "müslüman kardeş ülke" İran-dan yardım alamadıklarından yakındıklarını bildirdiler.

Afganistan'daki Belucilerin lideri Muhammed Şerif, Tahran ve Kum kentini ziyaret ederek maddi ve manevi yardım arayacağını açıkladı. Muhammed Şerif, aynı zamanda İran'daki Belucilerle Afgan Mültecileri arasındaki bağlantıyı kuran kişidir.

Rodezyadaki İngiliz valisi, Zanu örgütünü ateşkesi bozmakla suçluyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Rodezya(Zimbabwe)'nın İngiliz Valisi Lord Soames, Yurtsever Cephe'nin bir kanadını oluşturan ZANU örgütünü, ateşkesi bozmakla suçladı. Lord Soames'in sözcüsü Nick Fenn, bu konuda şöyle dedi:

"Ateşkesin ilan edilmesinden bu yana, karşılaştığımız birçok sorunun nedeni ZANLA(ZANU'nun askeri kanadı) örgütünün uzlaşmaz davranışıdır. 21 Aralık'tan (ateşkesin imzalanma tarihi) bu yana, ZANLA örgütünün sınırlardan içeri sızdığı konusunda elimizde yeterli kanıt var. ZANLA örgütü, kamplara kendileri yerine Muciba'ları (gerillalara yardım eden genç Afrikalılar) yolluyorlar"

Lord Soames seçim konseyini açarken (bu konsey yapılacak olan genel seçimlerde, asayişi sağlamakla görevli) yaptığı konuşmada şöyle dedi: "Seçimlerin, seçmenlere karşı hiçbir saldırı olmaksızın barış içinde yapılabilmesi çiin tüm yetkilerimi kullanacağım." Lord Soames'in yetkileri, bir partiyi kapatmaya kadar gidiyor.

Bu arada, halen Zimbabwe'yi işgal etmiş bulunan Güney Afrika askerlerinin ülkeden çekilmemesi büyük tepkilere yol açıyor. Komşu ülkeler, Güney Afrikalı birliklerin ülkeyi terketmesini istiyorlar. Bu ülkeler arasında bulunan Kenya, eğer Güney Afrikalı askerler Zimbabwe'den çekilmezse Commonewalth'den (İngiliz Uluslar Topluluğu) ayrılabileceğini belirtti. Yine komşu devletlerden biri olan Tanzanya'nın Dışişleri Bakanı da, bu konuda görüşmek üzere Liberia ve Nijeryi'ya gitti.

Gazetecilerin bu konudaki sorularını yanıtlayan Lord Soames'in sözcüsü Nick Fenn şöyle dedi:

"Güney Afrika birliklerinin ülkede bulunması Rodezya'nın içişlerine karıştıkları anlamına gelmiyor. Bu nedenle, birliklerin burada bulunması, ateşkes ilkeleriyle bir çelişki oluşturmamaktadır"

Bilindiği gibi, eski bir İngiliz sömürgesi olan Zimbabwe'deki beyaz azınlık rejimine karşı savaşan Yurtsever Cephe'(Zanu ve Zapu örgütleri) için bir af çıkartılmış, yapılacak olan genel seçimlere de katılmaları için bu örgüt gerillalarına ülke içersinde kamplar kurulmuştu. Ancak, gerillaların büyük bir çoğunluğu kamplara dönmediler. Ayrıca, ülkeyi işgal etmiş bulunan Güney Afrika Cumhuriyeti askerleri de Zimbabwe'den ayrılmadılar. Bu durum, Yurtsever Cephe'yi oluşturan Zanu ve Zapu örgütleri arasında büyük bir huzursuzluğa yol açtı.

Faşistler Ankara'da iki zabıta memurunu ağır yaraladı

GAZİANTEPBELEDİYE BAŞKANI SİLAHLI SALDIRIYA UĞRADI

—Gaziantep'in CHP'li Belediye Başkanı Esat Kaya Turgay, evine giderken silahlı saldırıya uğradı. Belediye başkanına otomatik silahlara ateş açanlar koruma polislerinden Mehmet Şahan ve Mehmet Bahattin Polat'ı ağır biçimde yaraladılar. Belediye Başkanı olaydan yara almadan kurtuldu.

Silahlı iki kişi uzun süre takip ettikleri Gaziantep Lisesi öğrencilerinden sol görüşlü Mehmet Tokta ve Mustafa Karabacak'ı tuvalette saklandıkları sırada kurşunlayarak öldürdüler.

●

SİVEREK MALMÜDÜRÜ ÖLDÜRÜLDÜ

—Siverek Malmüdürü Abdülkerim Özgen, Camiikebir sokağında evine giderken uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü.

—Gülebi Mahallesinde silahlı saldırıya uğrayan 65 yaşındaki Cuma Tatar kurtarılamayarak öldü.

—Devrim İlkokulu yanında Recep Yeşilağaç adlı bir kişi Süleyman Oduncu tarafından öldürüldü Oduncu, olaydan sonra yakalanarak tutuklandı.

●

İSTANBUL'DA FAŞİSTLER 2 DURAN OFSET İŞÇİSİNİ ÖLDÜRDÜLER

—Sultanahmet Piyerloti Caddesinde bir süre önce Duran Ofset işyerinden direniş yaptıkları gerekçesiyle çıkarılan 19 işçiden Cemal Karapınar ve Bahri Mutlu, faşistlerin silahlı saldırısı sonucu öldürüldüler. Her iki işçinin de işyerinde mücadeleyi sürdüren kişiler olduğu öğrenildi.

—Oto Sanayiinde Köşem Restaurant'a gelen 5-6 kişi oldukları bildirilen silahlı kişiler kasadaki 150 bin lira civarındaki parayı almak isterlerken çıkan çatışmada kasada oturan ve henüz soyadı tespit edilemeyen Muzaffer isimli bir kişi öldürüldü; personelden olduğu sanılan Şener isminde bir kişi de yaralandı.

—Şişli Mehmet Şevketpaşa Caddesinde yürüyen Hüseyin Çakmak adlı bir kişi, 4 kişi tarafından önü kesilerek tartaklanmak istendi. Bu sırada aralarında çıkan boğuşmada Çakmak silahla yaralandı.

—Cerrahpaşa'da Çemberiye Karakol sokakta yürümekte olan Rıza Aydın ve Süleyman Tulgan'a kimliği belirlenemeyen kişiler tarafından ateş açıldı. Olayda Rıza Aydın yaralandı.

—İran Başkonsolosluğunu bir süre işgal eden İranlı devrimci öğrenciler bazı istekler öne sürdüler, öğrenciler daha sonra güvenlik kuvvetleri tarafından gözaltına alındılar.

—Üsküdar'da Tekel direnişiyle ilgili olarak devrimci öğrenciler tarafından bir gösteri yapıldı. Gösteride "Yaşasın Tekel Direnişimiz" şeklinde sloganların atıldığı bildirildi. Gösteri sonunda bir de bombalı pankart asıldığı görüldü.

●

KONYA CHP İL BİNASI BOMBALANDI

—Konya CHP İl Merkezine atılan patlayıcı madde binada hasara yol açtı. Olayla ilgili görülen 2 kişi gözaltına alındı.

—Gazi Lisesi öğrencilerinden 3 kız "komünizm propagandası yaptıkları" iddiasıyla tutuklandı.

●

ADANA'DA BİR KAHVE TARANDI, 3 KİŞİ YARALANDI

—Anadolu Mahallesindeki bir kahve silahlı kişiler tarafından tarandı. Olayda Yusuf Akkaya, Metin Gök ve Mehmet Oyan yaralandı. Yaralılardan birinin durumunun ağır olduğu bildirildi.

—Devriye görevi yapan bir erin silahının kazayla patlaması sonucu Remzi Akgüler adlı bir yurttaş öldü. Olayda yaralanan diğer 2 kişinin durumunun iyiye gittiği öğrenildi.

●

KARS'TA EMNİYETTE GÖZALTINDA BULUNAN 1 KİŞİ BEYİN KANAMASINDAN ÖLDÜ

—Terzilik yaptığı bildirilen Oruç Korkmaz, 8 gün önce gözaltına alındığı Emniyet Müdürlüğünde beyin kanaması geçirdi. Korkmaz, Erzurum Devlet Hastanesine gönderilirken, yolda öldü. Otopsi raporunda Oruç Korkmaz'ın "darbe sonunda beyin kanamasından öldüğü" belirlendi

●

İZMİR TARİŞ'TE FAŞİSTLER İŞÇİLERE SALDIRDI

—Birkaç günden beri gergin durumda olan Tariş'te faşistler, işçilere saldırınca olaylar çıktı. Olaylardan 1'i polis olmak üzere 4 kişi yaralandı. Daha sonra işçiler fabrikayı işgal ettiler. Polisin de çevreyi kuşattığı bildirildi.

●

ELBİSTAN'DA MUHTARIN İŞYERİNE PATLAYICI MADDE ATILDI

—Pınarbaşı Mahallesi muhtarı Mevlut Uçar'ın işyerine patlayıcı madde atılması sonucu çevrede hasar meydana geldi.

●

ANKARA'DA ULUS MESLEK LİSESİNDE SLOGAN ATTIKLARI İDDİASIYLA 6 ÖĞRENCİ GÖZALTINDA

—Ulus Meslek Lisesinde slogan attıkları öne sürülen 6 öğrenci güvenlik kuvvetlerince gözaltına alındı.

—Keçiören Atatürk Senatoryumunun bahçıvan deposunda ateşleme fitili ile dinamit ele geçirildi.

—Ankara Sıkıyönetim komutanlığı Askeri Mahkemesi "güvenlik kuvvetlerine karşı geldiği" iddiasıyla yargılanan ODTÜ öğrencisi 48 kişiyi serbest bıraktı.

—ODTÜ ÖTK Yürütme Kurulu Üyesi Nuri Aytıntaş ve Yıldırım Şahin'in gözaltına alındığı bildirildi. Yıldırım Şahin'in aynı zamanda Temsilciler Meclisi Başkanı olduğu belirtildi. Olaydan sonra bir açıklama yapan ODTÜ—ÖTK Yürütme Kurulu ORTÜ'ye yönelik saldırıların her geçen gün yeni boyutlara ulaştığını söyleyerek, ODTÜ öğrencilerinin kendi seçtiği temsilcilerinin sıkıyönetimce gözaltına alınmasına tavırsız kalmayacaklarını belirtti.

—Son 15 gün içinde Jandarma Genel Komutanlığına bağlı birlikler tarafından yapılan operasyonlarda çeşitli suçlardan aranan 299 kişiyle, çeşitli silahlar ele geçirildiği açıklandı.

—Ankara Belediyesinde çalışan 2 zabıta memuru Dışkapı Ziraat Mahallesi Sağ Sokakta kontrol için gittikleri bir kahveden çıktıktan sonra aynı kahvede üslenen faşistler tarafından dövüldüler. Memurlardan birinin hayati tehlike atlattığı bildirildi.

●

BALIKESİR'DE SOL GÖRÜŞLÜ 8 KİŞİ TUTUKLANDI

—29 Aralık 1979 tarihinde Devrimci Yol ve YDGD tarafından düzenlenen "Faşizmi ve İşsizliği Protesto Mitingi"nde 141 ve 142. maddelere muhalefet ettikleri öne sürülen 18 kişiden 8'i tutuklanarak cezaevine konuldu.

●

ANTALYA'DA 2 KİŞİ SİLAHLA YAKALANDI

—Dalaman Cezaevinden bir süre önce kaçan sol görüşlü Hüseyin Ceylan ve Şerif Aydın yakalanarak gözaltına alındılar.

● TİTO NAZİ İŞGALİNE KARŞI YÜRÜTÜLEN PARTİZAN SAVAŞINI ÖRGÜTLEDİ

● BAĞLANTISIZ ÜLKELER HAREKETİNİN KURUCULARINDAN BİRİ DE TİTO'YDU

● KOMÜNİST PARTİLERİN BAĞIMSIZLAŞMASI HAREKETİNİN İLK BAŞLATICISI DA TİTO OLMUŞTU

1948'de bozulan beraberlik: Tito 1945'de Sovyet-Yugoslav Dostluk, Karşılıklı Yardım ve İşbirliği Anlaşmasını imzalarken.

Tito'dan sonra Yugoslavya'nın geleceği tartışılıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İran ve Afganistan olaylarının dünya çapındaki nazik dengeyi alt üst ettiği bir ortamda Yugoslavya devlet başkanı Mareşal Tito'nun ağır hasta olduğunun açıklanması büyük çapta yankı uyandırdı. Gerçekten de NATO'nun Avrupa'da orta menzilli füzeler yerleştirmesi kararı almasının ardından SSCB lideri Brejnev yumuşama kavramının tehlikeye girdiğinden söz ediyordu. Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a müdahale etmesi ile birlikte ABD başkanı Carter "Detand bitti" ifadesini kullanmaktan çekinmedi. 70'li yılların dünya politikasına damgasını vuran yumuşama, uluslararası deyimiyle "detant" kavramı birbirini izleyen olayların ardından etkisini yitiriyor muydu?

Bu soruya şimdilik kesin bir cevap verme olası değil. Zira propaganda yanı ağır basan yukardaki türden açıklamalar bir yana bırakılırsa ABD ile SSCB arasındaki ilişkilerin, daha genel anlamda bloklar arası ilişkilerin henüz bir soğuk savaş ya da sıcak savaş tehdidine dönüşmediği daha ciddi gözlemciler tarafından bilimsel bir şekilde ortaya atılıyor. Buna rağmen dünya savaşı olasılığından şimdilerde önceki yıllara oranla çok daha fazla söz edildiği, de bir gerçek.

Tam böylesi gergin bir ortamda Avrupa kıtasının bloksuzluğu simgeleyen ülkesi Yugoslavya'nın tarihsel kişiliğe sahip devlet başkanının siyaset sahnesinden çekilmesi olasılığı haklı olarak büyük bir ilgi yarattı.

Tito'nun ölümü ile birlikte Yugoslav birliğinin parçalanacağı, bu Balkan ülkesinin bloklar arası nüfuz çekişmesinin odak noktasını oluşturacağı ve muhtemel bir dünya savaşının Yugoslavya'dan itibaren patlak vereceği bir kısım batılı strateji uzmanları tarafından yıllardan beri kötümser bir kehanet olarak ileri sürülegelmiştir. Bulgaristan ile Yugoslavya arasında 1954'te patlak veren Makedonya üzerindeki anlaşmazlık, Yugoslavya Federal Cumhuriyeti'ni oluşturan altı cumhuriyet ve iki özerk bölgede bir araya gelen ulusal gruplar arasında var olduğu öne sürülen uyuşmazlıklar, ülkenin tek politik partisi olan Yugoslavya Komünistler Birliği'nin Tito'nun ölümü ile birlikte "darbe" yapacağı söylenen "kominformist" (Sovyet yanlısı) kanadın varlığı kehanet sahiplerinin kanıt olarak ileri sürdükleri unsurlar arasında sayılabilir.

Yugoslavya ile Bulgaristan arasındaki Makedonya sorununun tarihsel kaynakları vardır. Yugoslavya'nın "geri kalmış bölgelerinden" sayılan Makedonya yıllardan beri Bulgaristan'ın söz sahibi olmak istediği bir alan olmuştur. Bulgar yönetimi Makedonya'lıların ayrı bir ulus olmadığını gerçekte Bulgar olduklarını ileri sürerek belli dönemlerde Makedonya sorununu ortaya atmaktadır. 1977 yılında iki ülke arasında bu türden polemiklerin yeniden su yüzüne çıktığını anımsatmakta yarar var.

Milliyetler arasındaki rekabetler çağdaş Yugoslavya tarihinin önemli sorunlarından biri kabul edilmektedir. Tito'nun kendisi 1971 yılında Hırvatistan'da yaptığı bir konuşmada şöyle demişti:

"Hırvatistan'daki durum iyi değildir. Buna ilişkin çeşitli yerlerden bilgi alıyorum. Hırvatistan ana sorunu oluşturmaktadır. Bu tüm cumhuriyetlerde vardır. Ancak en kötüsü sizdedir...

... Sosyalizm mi, milliyetçilik mi yenilgiye uğrayacak gibi sınıfsal bir savaştır söz konusu olan..."

Yukardaki sözlerden de görüldüğü gibi Yugoslav milliyetleri arasındaki rekabet azımsanacak düzeyde değildir. Bunun en uç örnekleri Hırvat gerici milliyetçiliğinin temsilcileri Ustaşi'lerin dünya çapında geçtiğimiz yıllarda giriştikleri tedhiş eylemleridir. Çetnik adlı Sırp milliyetçileri de bu düzeyde olmasa bile benzer eylemler içinde oldukları bilinmektedir. Cumhuriyetler arasında gelişme düzeylerindeki eşitsizlikler, Slovenya, Sırbistan ve Hırvatistan'ın endüstriyel gelişmişliğine karşılık Makedonya, Karadağ ve Arnavut'ların çoğunlukta bulunduğu Kosova özerk bölgesinin göreceli azgelişmişliği milliyetçiliği körükleyen etkenler arasındadır. Tito, iktidarı boyunca, ulusal birliğin pekişmesi için yöresel dengesizlikleri ortadan kaldırmaya özel önem verdi. Ancak dengesizlikler hala gözlemlenebiliyor. Tito'nun eski eşinin bile Hırvat ayrılıkçıları ile ilişkide olmakla suçlandığı belleklerden silinmeyecek kadar yakın bir geçmişte cereyan etmiş bir olaydır. Bu arada Tito'nun da Hırvat asıllı olduğunu belirtmekte yarar var.

Yugoslav Komünist Birliği'nin dünya komünist hareketi içindeki özel konumu açısından da Tito'nun ölümünden sonra ortaya çıkabilecek gelişmeler merak edilmektedir. Bilindiği gibi Yugoslav Komünist Birliği savunduğu özel görüşler ve ikinci dünya savaşı sonrası koşullarındaki politik davranışları nedenleriyle, Stalin'in önderlik ettiği dünya komünist hareketi ve onun organı kominform tarafından revizyonistlikle suçlanmış ve parti Kominform'dan ihraç edilmişti. Daha sonra 1956'da Kruşçev döneminde bu tür eleştirilerden vaz geçilmekle birlikte Sovyetler Birliği ile Yugoslavya'nın ilişikileri hiç bir zaman eskisi gibi olmadı. Yugoslavya "her partinin kendi sosyalizm anlayışını ve dünya politikasını kendisinin belirlemesi gerektiği" düşüncesini savunmaya devam etti.

Batı Avrupa'daki bazı büyük komünist partilerin 1975'lerden itibaren savunmaya başladığı "Avrupa komünizmi" Tito tarafından yoğun bir biçimde desteklendi. Bundan başka Çin Halk Cumhuriyeti ile aynı yıllardan itibaren yakın ilişkiye geçen Yugoslavya bu ülke ile olan eski polemiklerini bir yana bırakarak birçok uluslararası konuda da Çin'e paralel bir politik tutum takındı. Kamboçya ve Afganistan olaylarını buna örnek olarak verebiliriz.

Yugoslavya'da eskiden beri "kominformist" adı verilen ve Sovyetler Birliği ile daha yakın ilişkiye geçilmesini savunan bir grubun var olduğu ve zaman zaman Sovyetler Birliği tarafından desteklendiği iddia edilmektedir. Tito'nun ölümü ile birlikte bu grubun etkinliğini artıracağı ve giderek Yugoslavya'nın Sovyet nüfuzuna kayacağı da aynı iddiaların bir parçası sayılabilir.

Yugoslavya'nın önemi Avrupa kıtasının en stratejik yerinde bulunmasının ötesinde, bu ülkenin bağlantısızlar hareketi içinde oynadığı rolden de gelmektedir. Tito, Hindistan eski başkanı Nehru ile ve Mısır Devlet Başkanı Nasır ile birlikte bloksuzlar hareketinin kurucularından biri ve tek hayatta kalanıdır. Bloksuz ülkeler arasında büyük prestiji vardır. Esasen dağılma tehlikesi geçiren Bağlantısızlar Hareketi'nde Tito "birleştirici bir unsur" kabul edilmektedir.

Bağlantısızlık Tito'nun siyasal yaşamının ana ilkelerinden biri olmuştur. Son zamanlarda çok sözü edilen "halk milisleri", "öz savunma" gibi kavramlar bağlantısızlık ile birlikte ele alındığında 45 yıllık bir siyasal yaşamın, görüşleri onaylansa da onaylanmasa da çağımıza damgasını vuran kişilerden birinin şimdiden tarihe bıraktığı miraslar olarak sayılabilir.

Bağlantısızlar hareketinin kurucularından olan Tito, Havana'da düzenlenen son 'Bağlantısızlar Konferansı'nda Fidel Castro ile birlikte

Yugoslavya, bloklararası rekabet havasına sokulmak isteniyor

BELGRAD
DIŞ HABERLER SERVİSİ

Son günlerde, Batılı ülkelerde Tito'nun ölümünden sonra Yugoslavya'nın bir Sovyet baskısıyla karşı karşıya kalabileceği yolunda varsayım ve söylentilere karşı bir açıklama yapan Yugoslav Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, "Yugoslavya kendini savunabilecek durumdadır" dedi.

Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Mirko Kaleziç şunları söyledi: "Yugoslavya halklarının ve topluluklarının istikrarlı bir biçimde birleşmesinden ortaya çıkmış bir devlet olarak, bağımsızlığını savunabilecek ve bağımsız bir biçimde gelişmesini sürdürebilecek güce sahiptir.

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne faşistler dolduruldu

ANKARA
(DEMOKRAT)

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğüne MHP eğilimli Refaettin Şahin'in getirilmesinden sonra Genel Müdürlüğün MHP eğilimli militanlara terkedildiği öne sürüldü.

Bu militanlar arasında özellikle kayak federasyonu genel sekreteri Kadir Gökdemir, Bisiklet Federasyonu Genel Sekreteri Ömer Ceylan, Personel Daire Başkanı Orhan Aroğlu ve Sekreteri Hasan Karadeniz'in etkin olduğu, bildiriliyor.

Bu arada önceki gün Genel Müdürlüğe yayın almak için gelen Spor Akademisi öğrencilerinin saldırıya uğradıkları öğrenildi. Bazı gazetelerde "solcular Genel Müdürlüğü bastı" şeklinde çıkan haberlerden sonra gazetemizi arayan Spor Akademesı öğrencileri şunlarıda söylediler: "Biz Genel Müdürlüğe yayın almak için gitmiştik. Alt kattan başlayarak her kattaki federasyonlardan yayın almaya başladık. Üçüncü kattaki kayak federasyonuna çıkmıştık ki federasyon Genel Sekreteri Kadir Gökdemir ve yanındaki bazı militanlar (sizin burada ne işiniz var komünistler) diyerek üzerimize saldırılar. Bunun üzerine kendimizi korumak zorunda kaldık. Gayemiz Genel Müdürlüğü basmak olsaydı, üst kattan başlardık.

Olaydan sonra saldırıya uğrayan biz olduğumuz halde 4'ü kız 10 arkadaşımız tutuklandı."

---

politika ciddi bir iştir

Adalet Bakanı konut yapacak değil ya...

Adalet Bakanı Ömer Ucuzal, mahkumların kaçmasından söz ederken koğuşların büyük oluşundan yakınıyordu. Ucuzal mecliste basın mensupları ile sohbet ederken 80 kişilik koğuşların denetlenemediğini bunun da kaçış olaylarında etkili olduğunu belirtiyor. Olay çıkan koğuşlara girilemediği savunan Bakan Ucuzal "Kardeşim 80 kişilik koğuşa ancak 80 kişilik ekiple girilebiliyor. Bu da olur mu?" şeklinde konuşmasını sürdürdü.

Ucuzal, bu durumu önlemek için yeni yapılacak cezavelerinde koğuşların 4 ya da 8 kişilik olmasına çalışacaklarını da ifade etmeyi ihmal etmedi. Ucuzal böylece oluşturulacak hücrelerden kaçılamayacağını ısrarla belirtti.

Bakanın konuşması gazeteciler tarafından da olumlu karşılandı.. Ne de olsa Adalet bakanı konut yapacak değildi ya. Elbette hücre yapılmasını önerecekti...

MAHKUM ÜCRETLERİNE YÜZDE YÜZ ZAM

Ucuzal sohbetine derinleştirdikçe ilginç açıklamalarda bulunuyordu. Sohbet bir süre sonra pahalılığa gelince Ucuzal da ilginç bir açıklamada bulundu. Geçtiğimiz yıl çalışan mahkumlara ödenen yevmiyeler arttırılmıştı. Hem de yüzde yüz oranında

Gazeteciler bu açıklama üzerine daha da bir kulak kesildi. Ucuzal konuşmasını ağır ağır sürdürüyordu:

—Efendim, mahkumlara ödenen yevmiyeler geçtiğimiz yıl 12.5 lira ile 16 lira arasında değişiyordu. Bu yıl yevmiyeler komisyonda 30-35 liraya yükseltildi. Bu önemli bir gelişmedir.

Eee zam dediğin de böyle olur. Mahkumlar hemen bir milyonerlik hesabı açtırırlar artık. Ama bir nokta var. Dışardaki işsizler bu zamlardan sonra hemen bir suç işleyip cezaevine girmeye karar verirlerse o zaman bakanın işi biraz zor.

YASSIADA PAHALI DA

Adalet Bakanı, müthiş açıklamalarını sürdürürken bir başka önemli "ifşaatta" daha bulundu. Ucuzal, siyasi mahkumların kaçmasını önlemek için bir adanın arandığı yolundaki haberlere değinirken niçin Yassıada'nın kullanılmadığını da belirtti.

—Arkadaşlar Yassıada'yı kullanamıyoruz. Çünkü Yassıada pahalı.

Bir kere Yassıada için yılda 1200 ton mazota ihtiyaç var. Jeneratörü çalıştırmak için bu gerekli. Ayrıca ısınma için bin ton kömür gerekiyor. Su, gıda gibi tüm ihtiyaçların dışardan getirilmesi de cabası.

Bakanın açıklamasına bakılırsa siyasi mahkumlar, şimdilik bir adada bulunmaktan kurtuldu. Hadi gene pahalılık kırk yılın başı olsun bir işe yaradı.

Turfanda damat

Perşembe akşamı TV izleyenler "Uykudan önce" programından sonraki Haber Programın sonlarında ekranlarda karşılarında gördükleri simayı bir yerlerden hatırladılar. Siyaset hayatının ünlü damadı, 12 Mart döneminin TV "şovmen"lerinden Metin Toker Afganistan olayları üzerine görüşlerini açıklıyordu. Kimi izleyiciler bu sahneye fazla şaşırmadılar. 12 Mart dönemine benzer koşullarda ünlü senatörün yeniden ekranlarda görünmesi normal sayılmalıydı. Ve henüz turfandaydı...

TV izleyicileri olarak büyük bir merak ve haz ile ulusal damadımızın uzun zamandan beri hasret kaldığımız ve bir aralar "zevkle" izlediğimiz TV dizilerini bekliyoruz. Böylesi bir ortamda eksikliği gerçekten duyulmaktaydı zaten...

TÜRK'çesi

Gel de verem olma

12 Mart'ta döviz çok da ondan ekonomik durum bozuk dediler. Dövizleri çar çur ettirdiler. Şimdi de döviz yok.da ondan diyorlar. 60'larda, tutup petrol tüketimimizi üç katına çıkarttı ülkeyi yönetenler.

Şimdi de, "bilmem kimi paşa etmişler tutup babasını asmış" diye atasözü olan bu ülkede, polise istediği eve istediği saatte girme yetkisi gerek diye tutturmuşlar. Ne mahkeme kararı ne de suç üstü durumu olmadan ve de günde ortalama 4 suçlunun elini kolunu sallayarak hapisaneden kaçıp kaçırıldığına bakmadan. Adalet bakanlığındaki hırsızlık ise hepsinin üstüne tüy dikmede.

Üstüne üstlük, hakkı çiğnenen yurttaşa hakkını aramaya olanak verilmiyor, "şikayet dilekçelerine ipe un serme işlemi uygulanır" yollu maddelerle.

TV'de süt fiatları ile "süt iç" öğütleri birbirine nanik yapıyor. Yakıtsızlıktan halk Karadeniz havalarına ayak uydurmada. Kimi yetkililer bacanak kızmasın diye mi ne fırınlara değil de bira fabrikalarına fuel-oil vermede.

Verem Savaş Derneği de, tutmuş, "Veremli sayısı artıyor" diyor. İmdi, sen sen olda gel de verem olma.

Şavku G. TÜRK

Devlet Tiyatroları'nda sürgünler yapılıyor

Genel Müdür Cüneyt Gökçer temsilcileri kabul etmedi

ANKARA DEMOKRAT BÜROSU

Devlet Tiyatrolarında sürgünlerin yapıldığı bildirildi. Bu aradauygulamaları eleştiren işyeri temsilcileri Cüneyt Gökçer ile görüşmek istedi. Gökçer'in temsilcileri kovduğu, kendilerine hakaret ettiği, sunmak istedikleri bildiriyi dinlemediği bildirildi.

Gökçer'in sanatçılara, derneklerinden istifa etmeleri için baskı yaptığı belirtildi. Sanatçılar adına konuyla ilgili olarak yapılan yazılı açıklamada şöyle denildi:

"Devlet Tiyatroları yeni Genel Müdürü Cüneyt Gökçer, kurumda çalışan ilerici yöneticileri görevlerinden alarak bazılarını İzmir ve Bursa'ya sürmüştür. Genel Müdür Yardımcısı İzzet Ararat, Bandramaturg Gülşen Karakadıoğlu, Tahakkuk ve Levazım Müdürü Fahri Kınal Muhasebe Müdürü Baha Arslan, Garaj Amiri Ayhan Özdemir, Küçük Tiyatro Müdürü Rıza Şahin ve ebedi kurulda sanatçı temsilciliği yapan Yücel Erten görevlerinden alınarak yerlelerine çeşitli suçlardan mahkemeleri devam eden, disiplin kovuşturması sonucu görevden uzklaştırılmış, isimleri çeşitli yolsuzluk dedikodularına karışmış ve hiçbir ciddi eğitimleri olmayan bir takım kişileri atanmışlardır. Dün, gerek bu atama ve sürgünleri kınamak, gerek diğer uygulamaları eleştirmek ve gerekse istifa çağrılarını yinelemek için odasına randevu alarak giren örgüt temsilcilerini, Çüneyt Gökçer hakaret ederek odadan çıkarmış temsilcilerin kendisine istedikleri duyuruyu dinlememiştir. DETÇA, Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği, TİSAN, ve TÜM -DER Yönetim Kurulu üyeleri ve işyeri temsilcilerinden oluşan grup, Cüneyt Gökçer'in bu tutumu, çalışanlarla ilişkı kurmakdan kaçınan, devlet tiyatrolarını yönetmekten aciz, tutucu bir görüşün uygulaması olarak değerlendirdiklerini belirtmişler çalışanların devlet tiyatroları yönetiminde söz sahibi olmaları ilkesinden asla vazgeçmeyeceklerini bildirmişlerdir.

Bu arada Cüneyt Gökçer'in bazı sanatçılara derneklerindenistifa etmeleri yolunda baskı yaptığı ve pazarlığa kalkıştığı sanatçılar tarafından söylenmektedir."

Amatör Tiyatrolar Birliği Kuruluyor

"Amatör çalışmayı gerçek anlamda, en geniş kapsamda olmak kaydıyla profesyonelce örgütleyip yönlendirmek ve profesyonel çalışmayı yine en geniş kapsamda amatörce beslemek ve güçlendirmek" amacıyla, bu temel ilkeden yola çıkarak" sınıflar mücadelesinde bir araç olarak tiyatro yapmak üzere" Amatör Tiyatrolar Birliği (ATB) kurulduğu bildirildi.

İstanbul'da gazetemize bir açıklamada bulunan "ATB" kurcuları bu konuya ilişkin şöyle dediler:

"Bilindiği gibi sanat bir üst yapı kurumudur ve toplumdaki işlevi deneylerle belirlenir. Bununla birlekte sanat, denel yapıyla ve üstyapı (din—hukuk—eğitim) gibi kurumlarıyla, çok yönlü ve karışıklıklı etkileşim içerisindedir. Bundan dolayı egemen sınıfların devamlı olarak bu üst yapı kurumlarını hep düzene uygun kafalar yaratmak adına kullanmışlardır. Yani bir diğer sınıf için (ezilen sınıf için) baskı aygıtı olarak, kullanmışlardır ve kullanmaktadırlar.

Öte yandan egemen sınıfların, baskı ve sömürüsünün, her türünden kurtulma mücadelesi veren ezilen sınıflar ise, kendi silahlarını ele geçirmek ve yaratmak zorunda kalmışlardır, zorundadırlar.

İşte sanat ta sınıflar mücadelesinde bir araçtır. Bir yanda egemen sınıflar ve onun elindeki senet. öte yanda bu sınıfın egemenliğini yok etmeyi amaçlayan işçi sınıfının mücadelesi adına kullanacağı silahı—aracı—olan sanat Sanattan anladığımızı da şöyle özetlemek mümkün: Sanat, halkın malıdır. Sanatın kitleleri her zaman emekçi kitlelerin derinliklerine dayanmaktadır. Sanat bu kitleleri birleştirmelidir. Onları harekete geçirmelidir.

İşte sanatın genel işlevi, işte bizler bu işlevleri yerine getirmeyi yüklenen bir tiyatroyu amaçlıyoruz" Yani araç olan tiyatroyu çalışmalarına amatör tiyatro okulu olarak ve bu okulda öğretim ve üretimle, eğitim yapacaklarını belirten kurucular, amatör ve profesyönellik konusunda da şunları söylediler.

"Sözlüklere baktığımızda amatör karşılığı şöyle, meslekten olmayan, kazanç göstermeksizin sırf hevesinden ötürü işi yapan, acemi, tecrübesiz, (hevesli). Bir işi kar için değil sırf zevk için yapan kimse. Profesyonel ise şöyle tanımlanıyor: Bir işi meslek edinmiş kimse.

Biz ise amatörlükten ve profesyonellikten bunları anlamıyoruz. Bizler amatör çalışmayı gerçek anlamında en geniş kapsamda olmak kaydıyla profesyonelce örgütleyip yönlendirmek ve çalışmayı yine en geniş kapsamda amatörce beslemek ve güçlendirmek şeklinde alıyoruz. Bizce profesyonelcilik mücadelede, o alana ek çalışma yapmak şeklinde olmalıdır.

Çalışmalarımız yaklaşık sekiz aydır sürmektedir. Anadolunun birçok yerinde halen faaliyet gösteren ve bunun yanında faaliyete geçmek üzere bekleyen Ankara, İzmir, İstanbul, Trabzon, Yalova, Kartal, Adana, Denizli, Turhal, Samandağ, Kırıkkale gibi ilk anda küçümsenmeyecek bir örgütlülük sağlanmış durumdadır.

Amaç: Her ilde, her ilçede her mahallede, her köyde tiyatro, Barış için, demokrasi için, sosyalizm için..."

Devlet Tiyatroları eski Genel Müdürü Ergin Orbey için Kültür Bakanlığı Soruşturma açtı

Devlet Tiyatroları eski Genel Müdürü Ergin Orbey hakkında genel müdürlüğü döneminde, yasa dışı uygulamalar yaptığı iddiasıyla soruşturma açıldığı öğrenildi.

Konuyla ilgili olarak hazırlanan soruşturma dosyasında "Ordu Belediyesi Şehir Tiyatroları ile, İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatroları'nın sahneledikleri oyunların, yasalara ve konulara aykırı olarak, Devlet Tiyatroları adına turneye çıkarılması, bu tiyatro mensuplarının otel masrafları, harcırahları ve ikinci görev ücretlerinin ödenmesi" iddiaları yer almaktadır.

Soruşturma dosyasında ayrıca, Ergin Orbey'in, Kültür Bakanlığınca özel ve gizli olarak, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü'ne gönderilen bir yazıyı da basına duyurduğu iddia edilmektedir.

Devlet Tiyatrosunda ANTİGONE

DİKMEN Ç.UÇARER

Sofokles'in ölümsüz eseri "Antigone" bugüne dek klasik bir yapıt olarak değişik açılardan yorumlanmasının yanı sıra özündeki zenginlik ile çağdaş tiyatronun önemli oyun yazarlarına da kaynaklık etmiştir. Örneğin, Alman ekpresyonistlerinden Walter Hasenclever'in "Antigone"si 1927'de Tairov tarafından sahnelenmiş ve oyunda, Antigone demokrat bir pasifist olarak belirlenirken, proleteryanın militarist yöneticisi Kreon ile çatışması vurgulanmıştır. 1948'de Bertold Brecht'in uygulaması ise 1945'lerin Berlini ve Thebai kentlerinde geçer. Prologda Sofokles'in Antigone'sine çizilen paralelde, İkinci Dünya Savaşı'nın sonlarına doğru evlerinin kapısında asker kaçağı kardeşlerini asılı bulan iki kızkardeş Nazilerin kanunlarına karşı gelerek cesedi indirip gömmeli midirler yoksa kokuşmaya bırakmalı mıdırlar sorusu ortaya atılır. Jean Anouilh ise aynı eserin Brecht'den 6 yıl önce, 1942'de uygulanmasını yapmış ve oyun 1944'de Fransa'nın işgal altında bulunduğu bir dönemde, sahneye konarak tam 645 kez oynanmıştır.

Sofokles'in "Antigone"sinde Antigone, Kreon'un yasalarına karşı çıkarak tanrıların yasalarına uymayı yeğler. Kreon ise güçlü ve devlet yasalarına bağlıdır. Bu yasaların uygulanmasında izlediği yöntem katıdır. Nitekim Koro Kreon'un acımasız kişiliğinin devlet yönetimindeki tutumuyla belirginleştiğini vurgular. Çatışma, devlet yasaları ile tanrısal yasaların karşı karşıya gelmesinden doğar. Ne var ki, kişinin yani Antigone'nin ölümsüz yasaların temelinden filizlenen davranışlarında tanrılar onunla birlik olacaklardır. Haimon ve Eurydike'nin ölümleriyle Kreon tek başınadır artık. Böylece Antigone'nin bilinçli olarak ölümü seçmesiyle Thebai, Kreon'un yasalarına karşın kutsal yasaların güç kazandığı bir kent olarak kalacaktır.

Anouilh'nin "Antigone"sinde ise çatışmanın temelinde bireysel ve yozlaşmış değer ölçülerinin uzlaşmazlığı yatmaktadır. Antigone inançları uğruna devlet yasalarını çiğnemeyi göze alan bir idealist olarak belirlenirken, Kreon uygulamakla yükümlü olduğu yasaların sakatlıklarının bilincinde, yetenekli ama politika gereği her türlü ödünü vermeyi kabul etmiş bir yönetici olarak karşımıza çıkar. Kendisine meydan okuyanın kim olduğunu öğrendiği anda ilk verdiği sözden dönmeyi düşünecek, sevgi bağlılık ve insanlık duygularından filizlenen bu başkaldırıyı affedebileceğini açıklayacaktır. Ama Antigone'nin özgürlük yolunda ağır basan idealizmi belli sonu hazırlayacaktır. "Sizin politikanızdan bana ne? Ben hoşlanmadığım her şeyi reddedebilirim. Karar vermek, yalnız benim elimdedir." Oyunda sunulan iki dünya görüşü Kreon ve Antigone ile simgelenerek zaman zaman birbirlerini bütünleyen ve zaman zaman da zıtlaşan bir kaos'u oluşturmaktadır. Bu yaşamdır. İki çizginin oluşumunda belirlenen insan değerleri bu yaşam içerisinde acımasız bir savaş vermektedir. Ayrıca bu savaş iki dünya görüşünü de bütünleyen ve parçalayan faktördür. Çarpışan bu iki oluşum bir yerde birbirlerinin sebep ve sonuçlarını doğurmaktadır.

Tiyatronun yaygınlaştırılması politikasının ardından evrensel mesajı olan ve iyi çalışılmış bir oyunun sergilenmesiyle Devlet Tiyatroları ikinci aşamaya yani kaliteli oyun çıkartmaya yönelik umutları güçlendirmektedir. Umarız ki, koşullar elverirse bu oyun sistemli ve planlı bir gelişmenin gerçek aşaması olsun..

Türkiye yazarlar sendikası "78. yılında Nazım Hikmet" adlı bir şöyleşi düzenledi

HABER MERKEZİ

Türkiye Yazarlar Sendikası, "78 . Yılında Nazım Hikmet" konulu bir söyleşi düzenlediler.

TYS'nin düzenlediği bu ortak söyleşiye, Kemal Sülker, (Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu —DİSK), Asım Bezirci (Türkiye Yazarlar Sendikası) Orhan Apaydın (İstanbul Barosu) Enis Coşkun (Barış Derneği) Afşar Timuçin, (Türkiye Yazarlar Sendikası) adına birer söyleşi ile katılacaklar.

Söyleşi, Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu'nda 22 Ocak salı günü, saat 17.00'de yapılacak.

Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi ilkokul çocuklarına imzalı kitap kampanyası açtı

Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi, Anadolu'nun çeşitli yörelerindeki çocuklara pul karşılığında, yaşayan, çocuk kitabı yazarlarının, imzalı kitaplarını dağıtma kampanyası açtı.

Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi Başkanı Nabey Önder'den alınan bilgilere göre, "imzalı kitap kampanyası" adı altında dağıtımına başlanan çocuk kitapları, özellikle, ilkokul çağındaki çocuklara yöneliktir. Hayatta olan çocuk kitabı yazarlarının, basılmış kitaplarını kapsayan bir broşür de hazırlanarak Anadolu'nun çeşitli yörelerindeki ilkokullara gönderildi.

Kampanya'nın okuma çağındaki çocuklara yararlı kitapları ulaştırmak amacına yönelik bir çalışma olduğunu belirten Nabey Önder, "Çocuklarımız, broşürlerde beğendikleri kitapların adlarını, yazarlarını ve kitapların fiatlarını bulacaklar. Böylece diledikleri kitapların adı ile fiatı karşılığındaki pulu, derneğimize iletecekler. Kendilerine yazarın imzasını taşıyan kitap gönderilecektir. Ayrıca postalama ücreti de alınmayacaktır" dedi.

Sanatta ulusallık Sanatta evrensellik

GÜLTEN AKIN

Bir betimlemeye göre ulus, "Tarihsel olarak kurulmuş, kararlı bir dil, toprak, ekonomik yaşam ve kendini kültür ortaklığında dile getiren ruhsal biçimlenme birliğidir."

Ulus, yükselen kapitalizm çağının tarihsel bir kategorisidir. Feodalizmin ortadan kaldırılma ve kapitalizmin gelişme süreci aynı zamanda ulusların kuruluşu sürecidir de. Tarihte, bütün uluslar birden kurulmadığı gibi, uluslaşma da birdenbire olmamakta, bir süreç sonunda olmaktadır.

Kapitalist gelişmesini tamamlamış, emperyalizm aşamasına geçmiş bir ulus, içinde sınıfsal bir bölünmeyi taşıdığı halde, devletinin yapısı ve yönetimi egemen sınıfça belirlendiği için, dünyanın başka ülkelerini sömürgeleştirme, uluslarını bağımlı kılma amacı taşıdıkça, gerici bir konumdadır.

Açık bir savaş ya da barışçıl yoldan ekonomik etkinlikle sömürgeleştirdiği, yarı sömürgeleştirdiği ülkelerdeki ulusal birleşme, güçlenme ve karşı koyma eylemleri ise ilerici, devrimci eylemlerdir.

Bu eylemler, bizim kurtuluş savaşımız sırasında olduğu gibi içte feodal yapıya karşı çıkmış, ülke ekonomisine kapitalist bir içerik kazandırmaya çalışan bir burjuva kesimince başlatılabilir. Ama aynı burjuva kesim, kendi ekonomisini kuramayıp, emperyalist ülke ekonomilerine bağlandığı zaman, özde ilerici ulusal konumdan çıkar, biçimsel bir ulusçuluğa yaslanır. Bunu istemle yaptığı gibi, başka türlü davranmak da elinden gelmez.

Ekonomiyi bağladığı ülkelerin kültür ve sanatının, ülkede hızla yayılması, ilerici öz taşıyan geleneğin hızla yokolması uğruna çalışır. Çeşitli kurumlar, örgütler oluşturur. Radyosuyla, televizyonuyla, sinemasıyla etkin bir iletişim ağını yönetir, denetler.

Gelenek içinden gerici üyeleri seçip alır, yükseltmeye çalışır. Başta laikliği ilke edindiği halde, dine yeniden başat bir öğe olarak sarılır. Umarsız kalabalıklarda dinsel eğilimin, dinsel kültürün iyice öne çıkmasına çalışır. Devrimci istemlere yöneltmemenin en etkin yolu budur çünkü.

Ilerici içeriğiyle, özüyle bizim durumumuzdaki ülkelerde ulusçuluk, kapitalist sınıfın biçimsel ulusçuluk koyuşundan ayrılır. Emekçi sınıfa geçer.

Emekçi sınıfın bu güçlü yönsemesini de çeşitli oyunlarla kapitalizm güdümlemek ister. Adları milliyetçi partiler, dernekler kurulması, canhıraş çabalara girilmesi bundandır. Zora ve silaha başvururlar. Oyalanmaya zaman yoktur çünkü. Bir avuç kapitalistin ideolojisi hızla emekçi kesime benimsetilmeye çalışılır. Günlük yaşamdaki güçlüklere karşılık olsun diye sosyalist sloganlara benzer sloganlara başvururlar. Sözle emperyalizme filan da çatarlar.

Ama, hiç bir çaba, emekçi sınıf içinde özde ilerici nitelikli ulusal bilinçlenmenin, bununla birlikte ekonomide toplumcu yönsemelerin, yani, tümüyle devrimci davranışın, direnişin gelişmesini durduramaz.

Ferda Volkan SİNE—SEN Genel Başkanı Mevlüt Ekinci'yle konuşurken

2. olağan genel kurul öncesi SİNE—SEN

Ferda VOLKAN

Türkiye Sinama Emekçileri Sendikası'nın bu pazartesi günü yapacağı SİNE—SEN 2. Olagan Genel Kurul öncesi, Sendika bünyesindeki emekçiler ve yönetcileriyle görüştük.

Yıllardır hükümetlerin ilgisizliğiyle çözülemez niteliğe bürünen Türkiye Sineması sorunları, günümüzde de gündemde. Bu ağır sorunların bilinciyle kurulan Sine—Sen Türkiye sinemasının saygınlık kazanabilmesi, sinema emekçilerinin ekonomik ve mesleksel sorunlarının çözümlenebilmesi doğrultusunda iki yıldır çalışmalarını sürdürüyor.

Çarpık eğitim sistemi sonucu, artist olma umutlarıyla mesleğe girmiş figüran sıfatıyla tanınarak star oyuncuların kaprislerine boyun eğmek zorunda kalmış ve karşılığında sömürülmüş yardımcı oyuncular artık sorunlarının bilincindedirler.

Sendika bünyesindeki emekçilerin mesleki ekonomik kökenli sorunları ağırlıklı durumda yaptığımız söyleşide yardımcı oyuncular şunları söylediler:

"Artık figüran değil de, yardımcı oyuncu olarak tanınmalı, başrol oyuncularının baskılarından ve kaprislerinden kurtulmak istiyoruz.. Taban fiat belirlenmeli, çalıştığımız halde kazancımız çok az ve sürekli iş imkanımız da yok ayrıca.. Sansür en büyük sorunlarımızda biri ayrıca güzel sanatlar dalında çalıştığımız kabul edilmelidir. Yozlaştıran ve halkı oyalayan filmlere karşıyız. Her zaman için değerimizi ve hakkımı olanı istiyoruz. Sendikamız büyük bir aşamadır, sounlarımız için çalıştığına inanıyoruz. Biz de sorularımızın bilincindeyiz, sendikamız çatısında sürekli iş imkanı ve sosyal güvence için birlik içinde mücadele edeceğiz. İş kazaları konusunda SSK pirimlerinin ödenmesi ve toplu sözleşmelerin olmasını istiyoruz"

"Sine—Sen dışındaki Film—San ve diğer sahte sinema örgütlerinin kapatılmasını istiyoruz. Sorunların çözümünde tek ve daha güçlüyüz."

"Örgütlü olarak, hukuksal açıdan da haklarımızı alacağız. Sistemli örgütlenmemizi sağlayacağız, artist olma isteğinin olumsuz olgularını böylece ortadan kaldıracağız."

"İşçi sınıfı bilimi doğrultusunda, bilinçli eğitimle yozluklarımızı atarak mücadele edersek haklarımızı alabileceğimizin bilincindeyiz."

"Sinema bir eğitim aracıdır oyalayıcı nitelikli şarkıcı filmlerine ve seks filmlerine karşıyız. Topluma yakın sanat filmleri istiyoruz."

Sendikalarına güveniyorlar, faydalı şeylerin yapılabilineceğine inanıyorlar hepsi de.

Sendika bünyesindeki yönetmenlerle yaptığım konuşmaların içeriği ise şöyleydi: "Sinemada yıllardır süre gelen ve hepimizce bilinen sömürü sendikaca kırılmış durumda. Sendikanın yol göstericiliğinde 31. iş koluna biçim verilecek ve koşullar tekrar düzenlenecek. Bilhassa yardımcı oyuncular konusunda. Sinema emekçilerinin örgütlenmesi zor, kendine özgü, toplu sözleşme yapılamıyor. Onların bu olumsuz etkilerden kurtulması için kongre sonrası çözüm getirecek.

Sinema sanayileşmiş bir iş kolu ve sermaye birikimi yok. Çabuk para getirebilecek filmler yapılması olayı ortadan kaldırılmalı. Günümüzde Türkiye sinemasının sanayileşmesi sorunuvar. Devletin resmi politikası nedeniyle sinema kanunu bir türlü yasalaşamıyor. Kültür Bakanının "Milli Sinema Kanununun çıkarılacağı ve sinemacılara kredi ve yardımlar yapılacağı" şeklindeki vaatlerine inanmıyoruz.

Burjuvazi desteğindeki modern feodal bir yapıyasahip olan Türkiye Sinemasında seçim kolaylığı sonrasındaki sansür ve dağıtımdaki engelleyici yaptırımlar film yapımını engelliyor.

Sine—Sen bu sorumlu durumunda kongreye gidiyor. Kongre sonrasında 31. iş kolunda ekonomik sorunların hallinde, emekçilerin mesleki ve eğitimsel olarak bilinçlenmesine çalışılacaktır. Ayrıca sendika dürüst çalışmalara ön olacak ve politik etkinliğini kültür sanat alanında gösterecektir."

"Oyuncuların gerçek emekçi olduğunu bilmeden sömürüye alınmış olanların eğitilmesine çalışılıyor. Türkiye Sineması'nda figüranlık yerine göre insan niteliğindende aşağılanan bir olguydu. Bu bilinçsizlikten yardımcı oyuncuların tahsilsizliklerinden ve eğitilmemiş olmalarından geliyordu. Sömürünün ancak birleşilerek ortadan kaldırılacağını inanıyoruz."

Sine—Sen Genel Başkanı Mevlüt Ekinci'de şu bilgileri verdi:

"Sendikanın kuruluşundan buyana geçen iki yıllık sürede ilk engel normal sanayide olduğu gibi işveren yanlısı olan sarı sendikalardı. Emekçiler üzerinde 1938 lerden buyana kurulan 18—20 dernek ve sendikanın yarattığı bezginlik vardı. Sine—Sen önce emekçilerin güvenini alarak Sinema yasasının tekrar incelenmesine çalıştı. Ve bir bağış kampanyası gerçekleşti.

Bu güven sonucunda "Sinemada sendikacılık olmaz" düşüncesi yıkıldı. Varlığımızı hissettirdik ve siyasi mücadeleden çok mesleksel ve ekonomik eğitim önem kazandı. Çalışanların büyük çoğunluğunun örgütlü olması sağlandı.

"SSK ya prim ödeyemeyecek durumdaki arkadaşlarımızın bir kısmının pirimlerini açtığımız bağış kampanyasıyla ödedik."

"Düşünceleri ne olursa olsun emekçilerin sorunları bellidir, askari müştereklerde anlaşabilecek bir yönetimin genel kurul sonrası gerekli olduğuna inanıyorum"

"Kongre sonrası emekçilerin üretimde söz sahibi olması ve kooperatifleşme biçimimiz gündeme gelecek, sinema yasası, mesleki eğitim sorunu, sansür, ekonomik sorunları içeren toplu sözleşme, bağış kampanyasının çözümü için mücadele verilecek"

"Kültür Bakanının sinema emekçilerine yardım sözüne inanmıyoruz ve bu hükümeti uzun ömürlü görmüyoruz. Sorunlarımıza Bakanlığın çözüm getirmesi çözüm değildir. Kredilerden ancak işverenler yararlanacağından Sinema kanununun bize hiçbir katkısı olamaz.

"Sansür ve 1970 ten beri gündemde olan tabela kuruluşlarına karşıyız ve mücadelemiz sürecek."

Kırıtmak

Murat BELGE

Bir zamanlar seksapelin birinci koşulu, kırıtmasını bilmekti. Genişletilmiş bir anlamda kullanırsanız "kırıtma" sözünü, bugün de öyle sayılır. Ama doğru hatırlıyorsam, bizim kuşağın çocukluk yıllarına kadar, kırıtmak, öncelikle, belli bir biçimde yürümekti. Yürürken bedenin belirli bir duruşu olurdu, bu duruş, kalçaların belirli bir salınışıyla, dozuna göre, bazan da sallanışıyla, bir uyum içinde olmalıydı. Mayk Hammer'in sekreteri Velda, Mayk'ın odasından içeri "kalçalarını çalkalayarak" girer, sonra gene "kalçalarını çalkalayarak" çıkardı. O lafı okudunuz mu, bu eylemin hayatınızda bildiğiniz en alımlı biçimine tercüme eder. öylece, düşünürdünüz Velda'yı.

Türlüsü vardı kırıtmanın, bayrak sallarcasına göz çıkaranı çok ince ve "feminen" olanı, adeta hiç kırıtmıyormuş gibi yapılanı. Şimdi nasıl bir kadınkendine uzun saçı, öteki kısayı, biri meçi, öbürü kızılı yakıştırıyorsa, kimi spor kılıkla, kimi klasikle daha alımlı oluyorsa, o zaman da herkes kedi "heyeti umumiyesi"ne uygun bir kırıtma stili seçerdi. Şimdiyse, eskisi gibi kırıtmaz oldu kadınlar. En azından, o günün anlamında, yürüyüşün salınışı anlamında kırıtmaz oldular. Şimdilerde kadının kadınlığını ortaya koyuşu öylesine zenginleşti ki, eskinin kırıtması bu zenginlik içinde boğulup yok oldu sanki. Neden acaba?

Tüketim ekonomisi gelişti. Çağdaş burjuva toplumunda kadının kendini erkeğe beğendirme zorunluğu değişmedi, üstelik, beğendirmenin araçları bollaştı. Aynı zamanda, cinsellik, modern toplumun ana boşalım kanalı olarak önemini artırdı Bu durumda, kadın güzelliği üstüne çalışan şirketler cinselliğin tartışılmaz alanı olan kadın vücudunu parsellediler, her biri kendine seçtiği parseli daha çekici yapmak üzere icat üstüne icat çıkardı. Ama sorun sadece şampuanlar, kozmetikler, giyimlerden de ibaret değil; bütün bu buluşların tüketciye, en seksapelli kullanım biçimleriyle sunulması, hayatta yapılabilecek her jest belli bir form veriyor. Saçların filanca şampuanla yıkanması gerektiğini anlatan reklamda, saçın nasıl kullanılması gerektiği de gösteriliyor. Ama iş buraya gelince, reklamlarda yalnız kadın güzelliği araçlarının sunuluşuyla yetinilmiyor zaten. Bugün artık her nesnenin reklamında en geçerli öge kadının kendisi. Onun için elektrikli süpürge reklamı da yapılsa, bir kadın görüntüsü çıkıyor karşınıza. Ve hem elektrikli süpürge kullanıp hem de seksapelli olan bir kadın halinde. Koka kola içirmek istiyosanız, gene kadınla yapacaksınız reklamını. Dolayısıyla, bir kadın için seksapelli koka kola içmenin resmini de çizmek gerekiyor ekranda. Hele sabun, banyo yapan kadından ayrılmaz hale geldi.

Bu gelişme yalnız tüketim ekonomisiyle açıklanamaz herhalde. Birkaç şeyin üstüste gelmesi sözkonusu. Hayatın kendisi ve kadının hayata katılma biçimi, özde değil ama bazı önemli bakımlardan değişti.

Eski tarz kırıtma, eski hayat tarzının bir sonucuydu. Kadının kendini gösterebilme alanlarının sınırlılığından doğuyordu cinsel önemi. Bizim toplumda olsun, Batıda olsun, erkeklerle kadınların karşılaşma zeminlerinin görece sınırlılığı, kadının kendisine uzaktan bakılan bir nesne olarak, çekiciliğini bu mesafeye göre ayarlamasını gerektiriyordu.

Eskinin bu ipte oynayan kadını sokağa bir baka türlü çıkardı zaten. Gezmek için, alışveriş için (patates almaya değil elbette, çanta almaya, pabuç almaya), buna benzer şeyler için ortalıktagörünürdü. Şimdi ise kadınların da sokakta işi var. İşi olan insan, yürüyüş temposunu da değiştirmek zorunda. Ve eski günlerin kırıtması bu yeniyürüyüş hızına uymuyor.

Eskiden kadınların yaşadıkları hayatlar da değişikti. Şıklaşmak, süslenmek, belirli zamanlarda olurdu. Gerisinde toplumdan kopuk ve aileye gömük bir biçimde iş yapılırdı. Evinde iş yapan kadın, topluma çıktığı zamanlara hiç benzemeyen bir biçimde süfileşebilirdi. Özellikle evli kadın. Ailenin aile olarak kalıcılığı varsayılmıştı çünkü. Şimdiyse bu da gitgide değişiyor. Kadınlar, kendileri bu şekilde domestikleşmek istemiyor. İnsanlar arası çağdaş ilşkiler de "kendini bırakmış" kadın tipine fırsat tanımıyor. Dolayısıyla kırıtmak gibi uzaktan hitap eden sınırlı çekicilikler yerine, yaşanan her an çekici olma zorunluğu geliyor.

Reklamların sundukları, bunlarla çakıştıkları için ve o oranda güçlü. Ama bir hayli güçlü. Dikkat ederseniz, görsel araçların kullanılması, kadın çekiciliğinin enstantanelerde yoğunlaşmasına katkıda bulunuyor. Sokakta yürümekten çok bir duruş, bir oturuş, bir baş hareketi, bir dönüş. Belki yalnız reklam etkisi değil, ilişkilerin daha çok yakın mesafelerde kurulmasının bir sonucu bu

Ama kaçınılmaz bir biçimde, olay, tiyatrolaşıyor. Bugün bize çok komik görünen eski zaman kırıtması bayağı masum bir davranış şimdiki bütünsel rol yapma zorunluğu yanında. Üstelik, yalnız rol yapmakla da bitmiyor bu tiyatro—kostümüyle dekoruyla, neredeyse ses "efektleri" ile bir arada yaşanması gereken bir şey.

Herşeye

(Baştarafı 1. Sayfada)

Pakette yer alan ilk önlem Türk Parasının değerinin düşürülmesidir. IMF'nin dış ticarette sıkışan ekonomilere gözü kapalı dayattığı ve bu ülkelerin de "Dış Kredi" uğruna katlandığı "Sözde Gerçekçi Döviz Kuru" politikasına uyularak doların 55-57, Alman Markının ise 35 liraya çıkartılması kabullenilmiş gibidir. Bundan ayrı olarak Devlet Kuruluşlarının bir dolar: 35 lira esasına göre ithal ettikleri akaryakıt ve gübredeki "ucuz döviz" uygulamasına son verecektir. Bunun sonucu olarak Fuel-oil, gazyağı, benzin ve mazota yüzde 100 ile yüzde 80 arasında değişen zamlar gelecektir. Bu hesapla sadece bu zamların halka yüklediği yük 80 milyar lirayı bulacaktır. Bu yükün benzine ve gazyağına az, fakat fuel oil ve mazota çok yüzleyeceği haber veriliyor.

İkinci büyük zam ise gübreye yapılacaktır. Gürbe fiyatlarının yüzde 100 artırılacağı ve bunun çiftçilere en az 25 milyar lira yük yükleyeceği anlaşılmaktadır. Bunun gibi elektrik, kömür fiyatları ile Devlet Demiryolları özellikle şehir hattı taşıma ücretlerine DDY tarifelerine yüzde 100'ü bulan zamlar yapılacaktır. Çimento, Demir-çelik ve ürünleri, her türlü kağıt da zamdan nasibini alacağa benzemektedir.

Hükümet, devalüasyonla birlikte ithalatta alınan damga resminin yüzde 15 ten yüzde 1'e indirmektedir. Oysa bu da GATT denilen ve işlevleri IMF'ye benzeyen bir uluslararası kuruluşun baskısı ile olmaktadır. GATT denilen, ülkelerin gümrüklerini denetlemek ve onlara yön vermekle görevli örgüt, yıllardan beri gümrüklerde alınan damga vergisini Türk hükümetinin uluslararası söz ve yüklenimlerini tutmadığına bir kanıt olarak göstermiştir. Özellikle hükümetin danışmanları arasında yer alan kişilerin uluslararası kuruluşların "güvenilir" adamları oluşu, GATT'ın yıllarca yerine getirilmeyen tavsiyelerine boyun eğilmesi sonucunu vermiştir.

Hükümet bütün devlet kuruluşlarında fiyat politikasını kârlı hale getirmeye söz vermiştir. Bu nedenle zamların yukarıdaki sınırlarda kalmayacağı düşünülmektedir. Kaldı ki akaryakıt, gübre, demir-çelik, çimento ve temel ulaştırma kurumlarının ücretlerine yapılan zamların aşağı yukarı her mal ve hizmete yansıması bekleniyor. Ayrıca endüstrimizin en az dışarıya bağlı olanları bile üretimlerini dış alımlar olmadan sürdüremeyeceğinden dokuma ve iplikten otel fiyatlarına, sigaradan buzdolabına kadar, büyük zamlar beklenmelidir.

HEDEF: HALKI FAKİRLEŞTİRMEK

Uluslararası kuruluşların bu reçetelerindeki amacı gizlemedikleri, hedefin "halkı fakirleştirerek", tüketimi azaltmak, dışarıya biriken borçları güvenliğe almak olduğunu açık açık yazdıkları bilinirken, önlem paketinden başka şey beklenemezdi. Halkı fakirleştirme yanında, tekelci kapitalisti onun zenginleştirme sözcüğü gizlenmektedir. Oysa yapılan devalüasyonla, eski üretilmiş mallara yeni fiyat uygulayarak sanayici ve tüccarın gökbilimsel sayılara varan kârlar elde edeceği kesindir. Zaten bu nedenle karaborsa ve istifçilik alıp yürümüştür.

VERGİLERE ZAMLAR

Hükümet bir yandan gelir ve kurumlar vergilerinde hafifletmeler yaparken, öte yandan da diğer vergileri ve harçları artırarak, yurtdaşı eza-cefaya sokmaktadır. Bütün başvurma harçları, mahkeme harçları, ilan ve noter harçları, noter ücretleri, taşıt vergileri miktarı parayla belirlenen vergilere 10 kat ile 100 kat arasında zam yapılmıştır. Kaldı ki IMF'li uzmanlar yeni zamları onaylarken, vergi indirimlerini (geçen indiriminin vergiden bağışık bulunmasını) soğuk karşılamışlardır. Bu konudaki karar, hükümete bırakılmıştır. Gelir vergisi tarifesinin ferahlatılması konusunda da durum aynıdır.

Zamlar ve devalüasyon gelirken Demirel ve bu işlerdeki Başyardımcısı Turgut Özal elde döviz olmadan yapılan devalüasyon ve zamların ters tepeceğini belirtmişlerse de 1970'de iyi sonuç veren benzeri başvuruların aksine karşılarında asık yüzlerle "resmi" bilgi edinilmesi rica olunur" ile biten resmi yazılar almışlardır.

Bunun üzerine İsmet Sezgin'in Arap illerine yaptığı yolculuk başlamıştır. Aslında Sezgin bir tek Arap yetkilisi ile bu konuyu resmi düzeyde konuşmuş değildir. Şimdi hükümet, Hazine Genel Müdürlüğünün gerçekten değerli teknisyenlerini Avrupa ve Amerikaya yollayıp taze para aramak yolundadır.

150 milyara varan zam ve vergi artışlarına karşılık ortada ferahlatıcı bir kredi haberi olmaması ilgilileri umutsuzluğa sevk ediyor.

Güneşli

(Baştarafı 1. Sayfada)

Ocak 1980 günü birinci yarıyılı geride bırakan öğrenciler 23 gün sürecek olan tatillerinde hava sıcaklıklarının mevsim normalleri üzerine çıkacağını öğrenince yaşama sevinci duydular.

Bu arada, Milli Eğitim Bakanlığı'ndaki bazı yetkililer, birinci yarıyılda öğretimin önemli ölçüde aksadığını belirterek, Hükümetin ikinci yarıyılda açığa alınan öğretmenleri göreve başlatmak zorunda kalacağını öne sürdüler.

Baskı ve zulümle

(Baştarafı 1. Sayfada)

rüşmeyi reddettiklerini bildirdi, "Kendileri ve yasa dışı tutumlarını meşrulaştırmayacağız. İğfal edilmek gibi çirkin sözleri kendilerinin terbiyesi ve eğitiminin belirtileridir. Yanıtlamaya değmez." şeklinde konuştu.

Hatay Valisinin şimdi tüm Türkiye'ce tanındığını, çirkin uğraşları, yanlı tutumu, ırkçı, şöven davranışları ile Hatay'ı "barut" fıçısına döndürdüğünün bilindiğini kaydeden Sönmez şöyle devam etti:

"Hatay, 67 ilden gerilimi en çok, patlamaya hazır şekle gelmişse bunun sorumlusu validir. Yadsınması da olanaksızdır. Çatışmasız gün, öli olayının olmadığı gün yoktur. Dükkanların kepenklerinin kırıldığı yalan mıdır? Avukat yazıhaneleri tahrip edilmemiş midir? Fırınlar yakılıp, unların yağmalandığı gerçek değil midir?

Vali, Emniyet Müdürü, halkın ve derneklerin üstünde baskıyı ve zülmü kaldırmalıdır. Baskı ve zülumle halkın susturulması olanağı yoktur. Yanlı tutumları sürekli gerginlik kaynağı olmaktadır. Namaz kılmasın demiyoruz. Namaz kılanlara saygı duyuyoruz. Yalnız, namaz kılarken kötülük ve fesatlık düşünmesin istiyoruz.

Valiyi halkın, değerli kamuoyunun, basının hatta hüümetin bize verdiği yanıtla değil, Hatay'da olanlarla değerlendireceğiz. Hatay'da olanlar ortadadır. Dileriz Hatay'da olaylar olmaz. Gencecik insanlar, görevliler tertipcilerle öldürülmez. Biz de yalancı çıkarız.

Tarhan

(Baştarafı 1. Sayfada)

zot yokluğu nedeniyle tarların sürülemez, buğday ve benzeri ürünlerin ekilemez hale geldiğini, orman, hayvan ve tarım ürünlerinin büyük ölçüde zarar gördüğünü ve üretici köylülerin perişan bir durumda olduğunu belirterek izlenen yanlış politika ile yaratılan kıtlık yüzünden bir avuç çıkarcı insana aşırı ve haksız kazançlar sağlandığını söyledi.

"1980 yılı Türk ekonomisi için batış yılı olacaktır. Tarımsal üretim duracak sanayi çalışamaz hale gelecek, yatırımlar azalacak, işsizlik pahalılık geniş boyutlar kazancak, dış satım azalacak ve ödemeler dengesi daha bozulacaktır" şeklinde konuşan Tarhan, gerekli kredilerin verilmediğini, kooperaatif yatırımlarının durdurulduğunu belirtti.

Hükümetin kooperatifler üzerindeki baskısını bir süre daha aynı şekilde sürdürmesi halinde yargı ve yasama organlarına başvuracaklarını bildirdi

Maden

(Baştarafı 1. Sayfada)

çi, memur ve teknik elemanın sürgün listeleri hazırlandı. Ancak bu listelerden kararnameleri yazılanlara, bu kararlar can güvenlikleri olmadığını öne süren yöneticilerce tebliğ edilemiyor.

Öte yandan daire'de sık sık arama yapıldığını, polis ve jandarma baskısı ile karşılaşan memurların istifaya zorlanmak istendiğini belirten maden dairesi çalışanları, can güvenliği olmadığını öne süren maden dairesi başkanının 45 gün rapor alarak daireye uğramadığını, İdari İşler Müdürü'nün ise polis ve jandarma gözetiminde daireye gelip gittiğini söylediler.

Orman

(Baştarafı 1. Sayfada)

dernek idaresinin hakim olmasından ileri gelmiştir. Artvin'de büyük bir kısmı SEKA'ca alınan orman ürünlerinin üretimi, TÖB—DER ve demokratik kuruluşlar denilen derneklerce engellenmiştir." şeklinde konuşmuştu.

Politika

(Baştarafı 1. Sayfada)

da, ayrıca Sovyetler Birliği 62'nci yıl Ekim Devrimi ile ilgili yayınladığı belgelerle bölücülük ve komünizm propagandası yapmaktan yargılanıyordu.

Serbest olarak yargılanmasına devam edilecek olan Kayaş hakkında 2.5 yıldan 12 yıla kadar hapis cezası isteniyor.

ABD

(Baştarafı 1. Sayfada)

yiz. Amerika petrol yataklarını işgal edecek olursa kuyuların hepsini havaya uçuracağız. Bu da petrolümüze bağımlı durumda bulunan batılı ülkeler için bir felaket olur." Morki ayrıca Amerikalıların işgal tehdini blöf olarak niteledi ve "büyük devletler arasınaki anlaşmazlıklara karışmayacağız, hiçbir ülke bizi istila edemez" dedi.

Bu arada Amerika'nın İran'a karşı planladığı ekonomik müeyyideleri uygulama alanına önümüzdeki hafta koyacağı Amerikalı bir yetkili tarafından açıklandı.

Öte yandan İran'da önümüzdeki Cuma günü yapılacağı açıklanan Başkanlık seçiminin tehlikeye girdiği ve şimdilik ertelenebileceği öne sürüldü. İran'da son günlerde oluşan olaylar (Humeyni'ye karşı suikast girişimi, Azerbaycan ve Kürdistan'daki olaylar) nedeniyle seçimlerin erteleneceği söylendi.

YİTİK

ADMMA Şebekemi yitirdim. Geçersizdir.

FUSUN AKGUN

(Demokrat—248)

TÖB-DER'liler

(Baştarafı 1. Sayfada)

lık Dilekçesi" imzalamayacakları bildirilirken, Esenler Lisesi Müdürü de polis tarafından dövüldü.

TÖB—DER'Lİ ÖĞRETMENLER "PİŞMANLIK DİLEKÇESİNİ" İMZALAMAYACAKLAR

TÖB—DER'li öğretmenler Milli Eğitim Bakanlığı Müdürler Komisyonu tarafından alınan bir kararla, Kaymakamlar kanalıyla imzalatılmaya uğraşılan "Pişmanlık Dilekçesi'ni" asla imzalamıyacaklarını ve, direnişi kırmak için hazırlanan bu oyuna gelmeyeceklerini açıkladılar.

Devrimci öğretmenler yaptıkları açıklama'da "Pişmanlık Dilekçesi" uygulamasının bir provakasyon olduğunu belirterek özetle şöyle dediler: "Bu öğretmen direnişini kırmak için hazırlanmış bir oyundur. Öğretmenlerimizin hiçbiri bir provakasyona alet olmayacaklardır. Haklı direniş sonuna kadar sürecektir. Özür dilekçeleri ile öğretmenlerin direnişinin kırılmak istenmesi bir oyundur. Bu bölücü oyunlara gelmeden eylem sürecektir."

LİSE MUDURU DÖVULDU

Esenler Lisesi Müdürü E.Sancar, öğrencilerin, açığa alınan öğretmenleri için direniş yaptıkları 15 Ocak günü, okula gelen, Esenler Karakolu Başkomiseri Sabri .. tarafından "sen kışkırtıcısın" diye suçlanarak dövüldü. Direniş yapan öğrencilerin arasına girmek için, Okul Müdürü E.Sancar'ı kalkan gibi kullanan polisler müdürü feci şekilde dövdüler.

Dövme olayından sonra, Haseki Hastanesi'nden verilen 3 günlük raporda, dövmeden mütevellit, sağ kulak, sağ ön kol, sağ kalça ve vücudun çeşitli yerlerinde izlere rastlandığı belirtildi.

Yine aynı gün, okul idarecilerinden M.Kiraz da, "öğrencileri kışkırttığı" gerekçesiyle polis tarafından dövüldü.

Esenler Lisesi'nin her iki yöneticisi de, polisin vurması sonucu vücutlarında meydana gelen çürükler ve darbe izleri nedeniyle yatakta yatıyorlar.

Eylemlerini sürdüren Pertevniyal Lisesi öğrencileri, okulun tatile gireceği son gün, okul camından "Atılan öğretmenler görev başına" yazılı pankart astılar. Pankart, daha sonra olay yerine gelen jandarma ve polis tarafından, yanlarında bulunan paketlerin ne olduğu anlaşılmadan ve bomba uzmanları gelmeden indirildi.

Vefa Lisesi öğrencileri de Tekel işçileriyle dayanışma içinde olduklarını belirten bir pankart astılar. Pankart daha sonra indirildi.

Gaziosmanpaşa ilçesindeki okullara vekâleten atanan 17 öğretmen topluca istifa etti." dediler.

ANKARA

Öğretmenleri açığa alınmasından bu yana dersler yapılamadığı Esenevler ve Atatürk Liselerinde öğrenim, vali ve Milli Eğitim müdürünün emriyle durduruldu. Yeni öğretmen bulunamayan her iki okul da yarı yıl tatilinden önce kapatıldı.

Öte yandan açığa alınan öğretmenlerinin geri verilmesini isteyen Ulus, Endüstri Meslek Lisesi'nden 36 kişi, gözaltına alınırken, aynı eylemlere ilişkin olarak, Esenevler Lisesi'nden alınan 200 öğrenci de, hâlâ gözaltında bulunuyor.

Açığa alınan öğretmenlerinin görevlerine geri verilmesini isteyen, Bahçelievler Akşam Ticaret Lisesi, Balgat Ortaokulu ve Ömer Seyfettin Lisesi öğrencileri yarı yıl tatilinden önce boykot kararı alarak okullarını boşalttılar.

Kafaoğlu

(Baştarafı 1. Sayfada)

enflasyonla sağlanabileceği biçimindeki görüşleri eleştirerek, 1950'den bu yana Türkiye'de enflasyonla sermaye birikimi arasında bir ilişki kurmanın güç olduğunu belirtti. Türkiye'de 1950'lerden beri, enflasyonun ücret ve maaşlar aleyhine geliştiğini vurgulayan Gökay, enflasyonun spekülatif kazançları arttırdığını ifade etti. Doç.Dr.Ömer Gökay bir soru üzerine de, 1950'lerden bu yana izlenen ekonomi politikalarında büyük toprak sahipleri, ile müteşebbüslere yaradığını açıkladı.

Ikinci konuşmacı Mehmet Gün Çalıka, 1980 yılında Türkiye'de sanayi sektörünün önemli boyutlara varan bir nakit sıkıntısı içinde bulunacağını söyleyerek, Uluslararası Finansman İşbirliği Kurumu(IFC)'nun da ortak olacağı bir finans örgütünün kurulması gerektiğini bildirdi.

Öte yandan, 1980 yılında Türkiye'nin finansman açığının 4.5 milyar dolar olacağını açıklayan Aslan Başer Kafaoğlu, bu noktaya gelinmesinde üretime ilişkin politikaların olmayışının rol oynadığına değindi. Düzenin bu güçlükleri aşmasının pek mümkün olmadığını da söyleyen Kafaoğlu, 1950 lerden bu yana izlenen ekonomi politikalarına hangi sınıfların tercihi olduğu biçimindeki bir soru üzerine cinayeti bundan yarar görenlerin işlediğini belirtti, ekonomik faaliyette bulunan tüm güçlerin hazırlanma süreci ve aktif olarak katılacağı demokratik bir plan yapılması gerektiğini vurguladı.

Kars'ta polisin

(Baştarafı 1. Sayfada)

düzenlediği baskınlarla öğrenim kurumlarında eğitimi yürütülemez hale getirmiştir"

Araslı Gülcügil'den şu cümlesinin yanıtını da vermesini istedi:

"Kars'ta polis devleti özleminin bir süreden beri provalarını yapan ve bu girişimleriyle suç işleyen bir kısım polisin bu eylemlerini kimden aldığı yetki ile sürdürdügunu ve bu yasa dışı davranışların sorumlulugunu yüklenip-yüklenemediğini açıklamasını rica ediyorum"

DUYURU

BİYOLOJİ DERNEĞİ'nin Olağan Genel Kurul Toplantısı 19.1.1980 tarihinde yapılamadığından, 26.1.1980 tarihinde saat 13.00 de İstanbul Tabip Odası'nın Cağaloğlu'ndaki salonunda aşağıdaki gündemle yapılacaktır.

BİYOLOJİ DERNEĞİ
Yönetim Kurulu

1. Açılış
2. Divan seçimi
3. Yönetim Kurulu Faaliyet raporunun okunması
4. Mali raporun okunması
5. Yönetim Kurulu aklanması
6. Eleştiri ve Dilekler
7. Yeni Yönetim kurulunun seçimi
8. Kapanış.

(Demokrat: 254)

---

kucucuk

P.K. 701 İZMİR
OCAK 1980, 5, 15 TL. ÇIKTI.

b. akarsu/a. cengizkan
c. çankaya/m.m. erel
k. kutlu/l. küey
a. Malraux/a. menteş
a.z. muslu/y. ulukaya
h. yazıcı/a. yeşil
s. yurttaş

Yıllık abone 200 TL
Posta çeki 118915

(Demokrat—244)

1958

MEHMET GÜNALP

ANISINI YAŞATACAĞIZ

Kağıthane Belediyesi Devrimci memurlar ve işçiler

(Demokrat: 237)

YİTİK

Hacettepe Üniversitesi şebekemi, Hacettepe Üniversitesi yurt kartımı, pasomu yitirdim. Geçersizdir.

Ayşe Füsun Karaahmetoğlu

Demokrat 245

YİTİK:

Şebekemi ve kan grubu kartımı kaybettim. Geçersizdir.

F. Özden Ay

Demokrat 247

Uygun adım marş...

(Baştarafı 4. Sayfada)

"İş bulma, işçibulma kurumlarının önündeki kuyruklar?"

"Sol!".

"Bakanlıklara doğru uzanan kurtların kıpırdayan kuyrukları?"

"Onlarda sol!"

"Ya tekel Bakanlığını basanlar?"

"Zorlamayın beni! Sağ dedirtemezsiniz. diyorum!"

"Demez! Derse Racon bozulur, aptest bozulur! Korkarım, bir Badi Ekrem toplayacak meydana tümünü. Ağzından düdüğünü çıkarıp ünlü temposuyla yürütecek!.."sağ" ların üstüne bakıp mayıştırmadan...Uygun adım, çekip götürecek!

ATİLLA ÖZKAN

18 Ocak 1976'da Zeytinburnu'nda kaldığı Gecekondu basılarak faşistlerce öldürülüşünün 4. yılını anıyoruz. Anısı mücadelemize ışık tutuyor.

AİLESİ

(Demokrat—243)

ÜYELERİMİZDEN

BAHRİ MUTLU 1960 – ...

CEMAL KARAPINAR 1961 – ...

19 OCAK 1980 GÜNÜ FİNANS KAPİTAL ÇETELERİ TARAFINDAN KATLEDİLDİ.

ANILARI FAŞİZME KARŞI MÜCADELEMİZDE YAŞAYACAKTIR.

Türkiye Basın Sanayii İşçileri Sendikası (DİSK–BASIN–İŞ)

(Demokrat: 253)

HALKIMIZA

İlçemizde okuma seferberliğini başlatıyoruz.

Belediye kitaplığını kurabilmek ve halkımıza ucuz kitap satabilmek için çocuk kitabı, hikaye, roman ve bilimsel kitap bağışına gereksinimimiz vardır.

Tüm devrimci, ilerici ve demokrat halkımızın bu seferberliğe katılacağına inanıyor ve yardımlarınızı bekliyoruz.

FATSA BELEDİYESİ BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER ŞB.

(Demokrat : 242)

MEHMET GÜNALP 1958 - ....

Halkımızın halk demokrasisi ve bağımsızlık mücadelesinde faşist katiller tarafından katledildi.

Anısını mücadelemizde yaşatacağız.

A.E.E. PARTİZAN TARAFTARLARI

Demokrat: 240

DEVRİMCİ DEMOKRAT YURTSEVER MİMARLAR

20 Ocak 1980 Pazar günü saat 10.00'da D.G.S.A. (Balmumcu) Sinema Televizyon Enstitüsü Salonunda toplanacak olan

25 İstanbul Şubesi Genel Kurulu'nda görev başına.

Devrimci bir yönetim için görev başına.

Devrimci Demokrat Yurtsever Mimarların Birliği.

(Demokrat—255)

GÜNÜN YAZISI

"Korku, şiddet ve demokrasi"

Doğu ERGİL

(Baştarafı 2. Sayfada)

zının yetkileri sınırsız olmamalı, hatta siyasal açıdan denetlenmelidir. İşçi sınıfı siyasette etkinliğini, ekonomide de nimet bölüşümündeki payını artırarak orta—sınıf zararına güçlenmemelidir.

Amaçlarına kısa yoldan ulaşmak için şiddet kullanımı da ve terör salmada uzmanlaşmış kadrolar yetiştirirler. Bunlar, devletin kolluk kuvvetleri ve denetim araçları dışında iş görürler. Emekçileri disiplin altında tuttuğu sürece egemen güçlerce de desteklenirler. Bunalım dönemlerinde bu terör örgütlerine devletin desteği giderek artar. Siyasal denetim sağlamak amacıyla zayıflayan gücüne dayanak arayan devlete, daha doğrusu iktidara ortak olmak yolu açılan örgütlü orta—sınıf katmanlar çoğu kez bu fırsatı kaçırmazlar. İstedikleri iktidar ortaklığı gerçekleşince, toplumun katmanlı (hiyerarşik) yapısı değişmeden orta sınıfın etkinliği, işçi sınıfı ve alt toplumsal katmanlar zararına artar.

4) Kitlelerin huzursuzluğu, geniş tabanlı ve etkin temsili muhalefet örgütlerine dönüşmediği, dönüşemediği toplumlarda/zamanlarda, ortaya çıkan ve toplum adına eyleme geçtiklerini savunan, ama aslında sınıfsal bir tabana oturmadıkları için sınıf ya da kitle örgütlerinin içinde yer almayan gruplar. Bunların amacı. Sol'un genel isteği olan düzen değişikliğini mutlaka ve silah zoruyla sağlamaktır.

Silahlı olmaları onlara kısa sürede taktik yarar sağlasa da, kitle muhalefetinden kopuk oldukları için, uzun süreli stratejik kazançları sınırlı kalır. Gerçek çıkarlarını savunmasını bilmemekle suçladıkları, atalet içinde olduğu için küçümsedikleri kitlelerin adına, ama kitleler tarafından denetlenmeden, giriştikleri şiddet eylemleri onları toplumdan giderek soyutlar, yalnızlaştırır. Yalnız ve desteksiz kaldıkça, daha radikal, daha şiddet yanlısı olurlar. Eylemlerinin kriminal yönü ağır basar. Bu durumda, sürekli yeraltında hapsolmak zorunda kalan silahlı sol, istemese de, çoğunluğun demokrasi ve toplumsal barış istemlerine yanıt vermekten uzaklaşır. Üstelik, özgürlük ve adalet ilkelerinden kalktığı halde, şiddet eyleminin kısır çemberine girdiği oranda, egemen güçlere, kitlelere daha çok baskı yapmak, kazanılmış kişisel hak ve özgürlükleri sınırlamak için önemli bir koz verir. Bu durum, kitlesel, demokratik ve bağımsızlıkçı solun gelişmeden ezilmesine neden olabilir. Aynı olgu Türkiye örneğinde açıkça izlenmektedir. Sonuçta, Türk toplumunun demokratikleşmesi ve demokratikleştiği ölçüde, daha ussal, daha bağımsız esaslara bağlanabilecek ekonomik gelişmesi engellenmekte, en azından gecikmektedir.

Türk toplumunun yaşadığı bunalımı aşması şimdiye dek yapılmaya çalışıldığı gibi, devleti daha otoriter kılmakla değil, onu, toplumsal refahı artıracak ve daha adil bölüştürecek etkinliğe kavuşturmak ile olanaklıdır.

Kendi çıkarlarının temsilini doğrudan katılmayla —kendi örgütleriyle— yapabilen toplumsal kesitler, devlet yönetiminin temelini oluşturan toplumsal nimetlerin, uzlaşım ilkesine bağlı olarak bölüşümünü denetleyip, kamu hizmetlerini yönlendirebilmelidirler. Bunlar yapılabilirse, şiddet ve terör bir yönetim ve denetim yöntemi olduğu kadar, bir toplumsal değişme aracı olarak da görülmez. Tersine, toplum bünyesinden hemen temizlenmesi gereken bir hastalık olarak değerlendirilir. Bu hastalığı önlemenin en etkin yolu, sosyal adalet ilkesinde içerilen göreli ekonomik refah ve demokratik katılmadır. Ancak yönetime katılanlar kendi yönetimlerine başkaldırmazlar. Yönetimde sorumluluk ise, sadece demokrasilerin sağlayacağı bir ayrıcalıktır.

KADİR ASLAN KÖSEOĞLU

Proletarya sosyalizmi uğrunda dövüşürken faşistler tarafından katledildi. Mücadelesi, faşizme, emperyalizme, şovenizme karşı verdiğimiz mücadeleye yol gösteriyor.

KURTULUŞ TARAFTARLARI

Demokrat: 251

PROLETARYA SOSYALİZMİ YOLUNDA FAŞİZME, EMPERYALİZME, ŞOVENİZME KARŞI MÜCADELE EDERKEN

KARASU'DA KADİR ARSLAN KÖSEOĞLU,

BAFRA'DA FATMA TUM VE CEMAL DAĞDELEN,

İSTANBUL'DA ERDOĞAN COŞKUN VE ALİ SEZEK

KEŞAN'DA ÇETİN GULVER

FAŞİSTLER TARAFINDAN KATLEDİLDİLER.

ANILARI MÜCADELEMİZE ÖNDER OLACAKTIR.

KURTULUŞ TARAFTARLARI

Demokrat: 250

İLAN

İSTANBUL 4. İCRA MEMURLUĞUNDAN

DOSYA NO: 979/13028

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 700.000 lira kıymetinde 1 adet 34 K 4458 sayılı Mersedes marka 1978 model N. 1300 tipi şasi No: 2300700424 — Motor seri No: 61596810079484 numaralı dizel motor 61 Hp, 4 vitesli, krem turuncu rengi minibüs, takım kriko mevcut kırık çizik yeri yok, faal halde birinci açık artırması 22.1.1980 günü saat 12.45—13.00 arasında mahcuzun bulunduğu Bahçekapı Mühürdarzade Handa yapılacaktır.

O gün mahcuza verilen muhammen değerin % 75'ini bulmadığı takdirde ikinci satışı 23.1.1980 günü aynı yer ve saatte yapılarak, en çok artırana peşin para ile satılacaktır. İhale karar pulu ile dellaliye resmi alıcıya aittir. Almak isteyenlerin satış mahallinde hazır bulunmaları ilan olunur. 9.1.1980.

4-icra M.M
Nevzat Kanış

(Basın: 409) - 252

NE ALIRSAN 12,5

EMRE

HAYDİ UCUZ BURADA NE ALIRSAN 12.5

HAKİKİ ANTEP

ANNE UĞRAMADAN GEÇME BİZİM TEZGAHA.... BULAŞIK TELİNDEN AYAKKABI FIRÇASINA NE İSTERSEN VERELİM

YAHU BÜTÜN GÜN BAĞIRDIM 150-200 LİRA ANCAK TOPLADIM BE

Halkın Gazetesi
Demokrat

Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı:. 3268/26
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS—SAN Basın Yayın Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına imtiyaz sahibi Dursun AKÇAM

Genel Koordinatör Arslan B. KAFAOĞLU

Yazıişleri Yönetmeni Bülent ÖZÜKAN

Sorumlu Yazıişleri Müdürü Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi Dr. Ergin ATASÜ

ABONE KOŞULLARI
Yurt içi
3 aylık 675.— TL
6 aylık 1350.— TL.
1 yıllık 2700.— TL.
Yurt dışı
3 aylık: 1350
6 aylık: 2700
1 yıllık: 5400

İLAN KOŞULLARI

2,3. sayfalar (süt.cm)	400 — TL.
Devam sayfaları (süt-cm)	450 — TL.
İlan sayfaları (süt-cm)	320 — TL.
Doğum, nişan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm)	700 — TL.
Yayın ilanları	400 — TL.
Küçük ilanlar (kelimesi)	10 — TL.

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

Tüpgaz kuyruklarını yerli – yabancı tekeller ve devlet yaratıyor

Tüpgazın mutfak yakıtının temelini oluşturması devletin uyguladığı fiyat politikasındandır

2 — ARAŞTIRMA İNCELEME SERVİSİ

- Tüpgaz dağıtımı yerli—yabancı tekellere bırakılmış durumdadır.
- Tüpgaz dağıtıcısı tekeller aynı zamanda ocak, fırın üretip satarak katmerli sömürüyü halka uyguluyor.
- Ecevit hükümeti, yüzde ikilik hisse alarak İpragaz'ı kontrolüne almak istedi...

Ama beceremeyince, yıllardır devletçe teşvik edilen tüpgaz tüketimi milyonlarca emekçiyi daha fazla sömürüye mahkum etti.

Ülkemizde bugün toplam LPG tüketiminin ancak yarısı yerli üretimle karşılanabilmekte, geri kalan yarısı ise dışalımla sağlanabilmektedir. Aşağıdaki çizelge 1961'den beri tüpgaz tüketiminin hangi ölçülerde yerli üretimle karşılanabildiğini göstermektedir.

	Üretim	Tüketim
1961	630	630
1962	6 000	1 700
1963	11 100	8 700
1964	23 800	21 500
1965	46 900	46 200
1966	80 100	79 800
1967	107 600	108 200
1968	131 100	158 000
1969	132 500	199 200
1970	146 800	217 600
1971	225 400	282 600
1972	334 160	332 600
1973	398 500	440 400
1974	401 300	478 300
1975	370 500	541 000
1976	349 500	645 000
1977	386 700	697 300
1978	....	745 300

Görüldüğü gibi, LPG tüketimi başdöndürücü bir hızla artmaktadır. Özellikle 1970'den sonra bu artışın dev adımlarla hızlanmasını, LPG'nin —1970 yılında çıkarılan hükümet kararnamesiyle— Akaryakıt İstikrar Fonu(*) çerçevesine alınmasına bağlayabiliriz. Devletin LPG için düşük fiyat tespit etmesi nedeniyle LPG halk arasında çok yaygın kullanılan bir yakıt olmuştur. Dolayısıyla LPG'nin mutfak yakıtının temelini oluşturması, devletin uyguladığı fiyat politikasıyla mümkün olmuştur. Ne var ki, Türkiye'deki LPG üretimi, tüketimi karşılayamadığı için her yıl büyük ölçüde LPG dışalımı yapılmaktadır. Ancak unutulmaması gereken nokta, Türkiye'de üretilen LPG'nin de büyük ölçüde dışalımla sağlanan ham petrolden elde edildiğidir. Ülke-içi ham petrol üretiminin yetersizliği nedeniyle, Türkiye, dışarıdan ülke-içi üretilenin üç katı tutarında ham petrol almak zorundadır. İşte ülke-içinde üretilen LPG'nin de, bu dışarıdan alınan ham petrolün rafineride işlenmesiyle elde edildiğini gözönünde bulundurmak gerekiyor. İthal ham petrolle üretilen LPG'nin ülke-içi tüketimi karşılayamaması nedeniyle, dışarıdan alınan LPG'nin hem miktarı hem de değeri, özellikle son yıllarda, sürekli artmaktadır.

LPG DIŞALIMI (bin ton)		
Yıllar	Üretim	Dışalım
1974	401	51
1975	370	149
1976	349	241
1977	386	191
1978	...	358

Yukarıdaki çizelgede de görüldüğü gibi, LPG dışalımı her yıl daha da artıyor. Tüpgazda sömürüyü katmerleştiren olgu ise, Türkiye'nin LPG dışalımını üretici ülkeden doğrudan yapamaması, bu alımı çokuluslu ticaret tekelleri aracılığıyla yapmak zorunda kalmasıdır. Türkiye'nin LPG dışalımı yaptığı başlıca üretici ülkeler şunlardır: Libya, Kuveyt, S. Arabistan, Abu Dhabi, Venezüella, Fransa, İtalya. Ne var ki, Türkiye, emperyalizme bağımlılığın kaçınılmaz sonucu olarak, LPG taşıyıcılığı yapacak deniz tankeri filosuna da sahip değil. Her yıl milyarlarca lira emperyalistlere, yerli egemen güçlere peşkeş çekilirken, deniz tankeri filosu oluşturmak için ciddi bir gayret gösterilmemiştir. İşte bu nedenle, LPG dışalımı emperyalist ticaret şirketleri aracılığıyla yapılıyor. Bu ticaret tekellerinin başlıcaları şunlardır:

Firma	Firma Merkezi
Mundogaz	Londra
Oceangaz	Milano
Franckozen	Kopenhag
Intergaz	Paris
Petrogaz	Paris
Novidal	Roma
Asmarin	Paris

Bu firmalar, sattıkları gazları üretici ülkelerden almaktadır. Türkiye ise, ancak bu aracı firmalar yoluyla LPG dışalımı yapabilmekte, bu tekellere önemli miktarda ticaret kârı ödemek zorunda kalmaktadır.

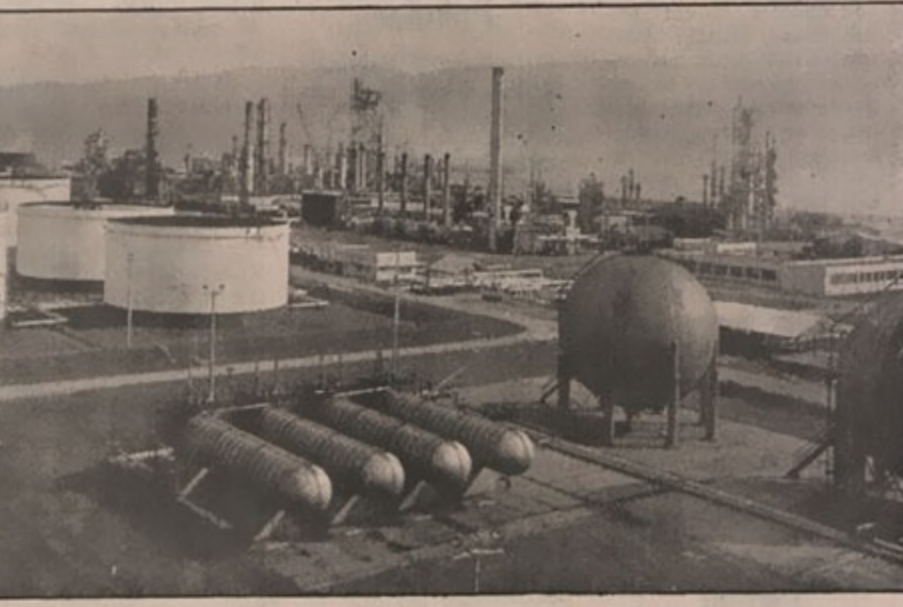
Dışarıdan alınan LPG fiyatları, bir taraftan ham petrol fiyatlarındaki artışlar, diğer taraftan ise rafinericilik ve taşımacılık maliyetinin artmasıyla hızlı bir artış göstermektedir. Bu durum aşağıdaki çizelgede açık bir biçimde görülmektedir.

YILLARA GÖRE LPG DIŞALIM FİYAT ORTALAMASI (Ton/$)	
1974	122.2
1975	143.2
1976	139.8
1977	162.5
1978	155.5
1979	270-325

Bir ton LPG'nin fiyatı, 1974'de 122.2 dolar iken, 1979'da 270-325 dolar arasında değişmektedir. Özellikle 1979'da LPG fiyatları büyük bir artış göstermiştir.

Türkiye'nin dışarıdan almak zorunda kalacağı LPG miktarı önümüzdeki yıllarda daha da artacaktır. Dolayısıyla, özellikle artan petrol fiyatları ve buna bağlı olarak artan rafinericilik, taşımacılık maliyetlerinin yükselmesiyle LPG için ödenecek fatura daha da yüksek olacaktır. Türkiye'nin dışalımlarıyla birlikte düşündüğümüzde bu, Türkiye'nin bağımlılığının daha da artması, emperyalizmin ülke üzerindeki hegemonyasının pekişmesi anlamına gelmektedir.

Bugün emperyalist ticaret şirketlerine ödenen yüklü faturaların yanısıra; bu şirketlere önemli miktarlarda faiz ve riziko payı da ödenmektedir.

Bu dev tesislerde işlenen petrolün bir kısmı da LPG oluyor

KÂRLI DAĞITIM TEKELLERDE

Dışarıdan alınan LPG, dağıtıcı firmalara aynı fiyatla verilmemektedir. LPG'nin dağıtıcı firmalara dışalım fiyatının altında fiyatlarla satılması nedeniyle ortaya çıkan açık ise Akaryakıt İstikrar Fonundan karşılanmaktadır.

Türkiye'de tüpgazın mutfaklardaki temel yakıt olmasında devletin bu politikasının belirleyici olduğu söylenebilir. Örneğin, 1977'de, tonu 163 dolardan ithal edilen LPG dağıtıcı firmalara 45 dolardan satılmıştır.

Türkiye'de ağırlıkla devlet rafinerilerinde üretilen ve yine devletçe dışarıdan alınan tüpgazın dağıtıcılığı ise 16 şirket tarafından yapılmaktadır.

Ancak bu şirketlerden ikisi toplam dağıtımın % 65'ini ellerinde bulundurmaktadır. Akaryakıt dağıtım işiyle görevli Petrol Ofisi ise, "her ne hikmetse"(!) bu alanda faaliyet göstermemektedir.

Oldukça kârlı olan dağıtım süreci tümüyle dağıtım tekellerine bırakılmış durumdadır.

Görüldüğü gibi Aygaz toplam dağıtımın % 40'ını elinde tutmaktadır. Bir başka deyişle, her 100 tüpten 40'ını Aygaz dağıtmaktadır. Aygaz'ın ortakları ise % 55 payla Koç Holding, % 35 payla LPG Development Co. ve % 10 payla Mobil Oil isimli çokuluslu tekellerdir.

İkinci büyük dağıtım tekeli İpragaz ise % 49 payla bir devlet kuruluşu olan Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına (TPAO), % 49 payla Evroka-Metal AŞ isimli tekele, % 2 payla da bazı TPAO bürokratlarına aittir.

Koç Holding, ayrıca, % 44 payla Ankaragaz'a ve Aygaz'ın % 44 payıyla da Mobilgaz'a ortaktır. Mobilgaz'ın % 56'lık payı ise yine Mobil Oil'e aittir.

Görüldüğü gibi, tüpgaz dağıtımı yerli-yabancı tekellere bırakılmış durumdadır. Bu tekeller dağıtım sürecinden büyük kârlar elde etmektedirler. Bir örnek vermek gerekirse dağıtımda % 25'lik bir payı elinde tutan İpragaz'ın 1977 "resmi" kârı 60 milyon TL'dir. Bu konuda oldukça önemli bir nokta da, sözkonusu dağıtım tekellerinin aynı zamanda ocak ve fırın gibi tüpgaz kullanan ev aletleri yapımcısı olmalarıdır. Dağıtımdan 1977'de (ödediği vergiye bakılacak olursa) 60 milyon lira kâr eden İpragaz, ürettiği sınaî ve ev aletlerinden ise 1977'de 200 milyon 635 bin lira satış geliri elde etmiştir. İpragaz, % 75 sermaye ile EVAS Ev Aletleri Lim. Şti.'ne ortaktır. Diğer taraftan Tüpsan isimli tüp üreten firmada da iştiraki vardır.

AYNI ZAMANDA EV ALETLERİ ÜRETİP SATIYORLAR

Aygaz'ın % 55'lik hissesine sahip olan Koç Holding'in ise, Türkiye'nin en büyük ocak ve fırın üreticisi tekelleri bünyesinde bulundurduğunu görüyoruz. Koç'un % 51 payı olan T. Demir Döküm ve % 60 payı olan Arçelik Türkiye'nin toplam ocak üretiminin % 40'ını, fırın üretiminin ise, % 35'ini ellerinde tutmaktadırlar. Yani, üretilen her 100 ocaktan 40'ı ve her 100 fırından 35'i Koç'un etkin olduğu T. Demir Döküm ve Arçelik'te üretilmektedir.

OCAK VE FIRIN ÜRETEN EN BÜYÜK ŞİRKETLER (1977)

	Ocak	Fırın
T. Demir Döküm	100	50
Arçelik	25	—
Emayetaş	30	48
Auer	28	3.4
İnpress	45	35
Özaş	20	—
Ar-Ev	40	—
	347	145.4

Yukarıdaki çizelgede görülen bu en büyük şirketlerin yanısıra, İpragaz'ın pay sahibi olduğu EVAS ve Likidgaz'ın sahibi Transtürk Holding'e bağlı EVSAN da önemli ocak-fırın üreticisi tekellerdir. Ayrıca bu şirketler, yıllık üretimi 800 bini bulan piknik tüp üretiminde de bulunmaktadırlar.

YARIN
DEVLETİN TÜPGAZ FİYATI POLİTİKASI TEKELLERİ PALAZLANDIRIYOR

(*) Akaryakıt İstikrar Fonu Nedir?

1960'da oluşturulan bu fonla, akaryakıt fiyatlarındaki istikrarı sağlamak amaçlanmaktadır. Fonun başlıca kaynağı Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca saptanan "itibari gümrüksüz maliyet" ile "gerçek gümrüksüz maliyet" arasındaki farktır. "Gerçek gümrüksüz maliyet", sözkonusu petrol ürününü (benzin, fuel-oil, LPG...) Basra Körfezindeki taban fiyatı üzerine, ithal edildiği taktirde ton başına ödenecek taşımacılık, sigorta bedeli, deniz aşırı fire paylarının eklenmesiyle bulunmaktadır. Ürün dağıtıcıya bu fiyatla değil, Bakanlıkça tespit edilen ayrı bir fiyatla verilmektedir. Bu sonuncusu "itibari gümrüksüz maliyet" olarak adlandırılmaktadır. İşte, "gerçek gümrüksüz maliyet" ile "itibari gümrüksüz maliyet" arasındaki fark Akaryakıt İstikrar Fonu'nun kaynağını oluşturmaktadır. "İtibari gümrüksüz maliyet"in altında tespit edildiğinde fon açık vermekte, üstünde tespit edildiği sürece de Fon'da belli bir kaynak oluşmaktadır.

Uygulama, Fon'un sık sık açık vererek çalıştığını göstermektedir. Açıklar ise ya petrol ürünlerine zam yapılarak tekrar doğrudan tüketicilerden ya da halktan ya da halktan alınan vergilerle oluşan Hazine kaynaklarından kapatılmaktadır.

SEVGİLİ ÇOCUKLAR Bugün "ilk Adım" başlığı altında yaşam öykülerinden oluşan bir dizi yazıya başlıyoruz. Bu öyküleri anlatanlar arasında işçiler, profesörler, öğrenciler, gemiciler, köylüler, ressamlar hemen her meslekten insan var. Bu öyküleri anlatanlar, başlarından geçen, düşüncelerini etkileyen ve yaşamlarında bir dönüm noktası oluşturan "İlk adım"ları anlatıyorlar.

Ba yaşam öykülerini Anna Seghers adlı bir yazar derlemiş.

İLK ADIM

Kongre bitince, eski ve yeni arkadaşlar, birlikte olduğumuz ilk ve son pazar gününü kent dışında bir evde geçirdik. Sonra hepimiz, birbirinden uzak olan ülkelerimize dönecektik.

Derilerimizin rengi gibi kökenlerimiz, kökenlerimiz gibi mesleklerimiz de çeşitliydi.

Aramızda dok işçileri ve prosörler, öğrenciler ve gemiciler köylüler ve ressamlar vardı. Öyle renk renktik ki, bu denli karmaşık bir topluluğu ancak bir kongre bir araya getirebilirdi. Kongre; bir sürü ipin birleştiği düğüm.

Kentte sadece bir hafta birlikte olmuştuk ve o küçük evde de küçük bir gün geçirmiştik. Ama sanki arkamızda uzun bir ortak yaşamımız varmış gibi kaynaşmıştık. Ayrılacağımızı düşünmek bizi çok üzüyordu, bir daha ne zaman ve nerede görüşeceğimizi bilmiyorduk. Bütün gün o küçük, kente uzak evde birbirimizin barış ve özgürlük mücadelelerini aktardık. Şarkılar söyledik ve içimizden bazıları anayurtlarının geleneksel danslarını gösterdiler bize.

Artık gitme zamanıydı. Parisli garson kız Renee, bizi yeniden masanın çevresine dizilmeye zorladı. Çok renkli bir çelenk gibiydik. Dedi ki:

"Şöyle bir önerım var: gitmeden önce herkes bizim çevremize ilk olarak nasıl girdiğini anlatsın. Böylece birbirimizi daha yakından tanır daha iyi anlarız. Çünkü her birimiz ayrı zamanlarda başka vesilelerle farklı ortamlarda bizi buraya getiren yola ilk adımı atmışızdır. Kısaca yalnızca bu yola ilk adımı..."

Anna Seghers'in Gözlem Çocuk Yayınları'nda çıkan "Kim Yapar Bezi, Dolabı, Kitabı" adlı öykü kitabından alınmıştır.

Evsiz Barksızların Türküsü

Başımızı sokacak bir yer istedik
Dediler: İşte oraya gidin hemen!
Kargalar gibi bağrıştık:
Bir evimiz olacak bizim de.
Oysa evin her gözü paylaşılmıştı.

Düşünün bir kez. İyice düşünün ama
Böyle sürüp gitmez bu çünkü.

Bir iş bulmak istedik.
Dediler: İşte şuraya girin!
Bu fabrika kapanmıştı çoktan
Ve önünde bekleşenler
Bize sordular: Nerede iş var acaba?

Düşünün bir kez, iyice düşünün ama
Böyle sürüp gitmez bu çünkü.

Dedik: Yüzmeye gidelim öyleyse.
Ve su dolup taştı bizim gibilerle.
Yüzdükten sonra
Dönüp sormak istiyoruz onlara:
Şimdi ne olacak?

Düşünün bu arada, iyice düşünün ama
Böyle sürüp gitmez bu çünkü.

Bertold BRECHT

TV'de BUGÜN

11.00	GÜNAYDIN
12.05	TATİL SİNEMASI
14.20	YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
15.05	TATİL GÜNÜ
17.00	HABERLER
17.05	TATİL GÜNÜ
19.30	MORK MİNDY
20.00	HABERLER
20.35	SAZ ESERLERİ
20.40	SHAKESPEARE
21.30	YARIŞ 80
22.30	SANAT DÜNYASI
22.55	HABERLER